

2016

DYREVELFÆRD I DANMARK

MED RESULTATER FRA
VELFÆRDSKONTROLLEN I 2015

Miljø- og Fødevareministeriet
Fødevarestyrelsen

	FORORD	3
	1 INITIATIVER OG INDSATSER PÅ DYREVELFÆRDSOMRÅDET	4
	FAKTA: Videncenter for Dyrevelfærd	5
	FAKTA: Dyreværnslovens 100 års fødselsdag	7
	FAKTA: Dyrevelfærdsmærket	14
	FAKTA: Dyrevelfærdsindekser	16
	FAKTA: Transportegnethedsprojektet	18
	FAKTA: Svinehandlingsplanen	20
	FAKTA: Fjerkræhandlingsplanen	22
	2 KONTROL MED DYREVELFÆRD I 2015	24
	Kontrol med dyrevelfærd i Danmark	25
	3 RESULTATER AF DYREVELFÆRDSKONTROLLEN I 2015	30
	FAKTA: Dyrevelfærdskontrollen i 2015 – antal kontroller og samlede resultater	31
	FAKTA: I hvor mange kvæg-, pelsdyr- og slagtekyllingebesætninger blev loven ikke overholdt i 2015?	33
	FAKTA: I hvor mange svinebesætninger blev loven ikke overholdt i 2015 sammenlignet med 2011?	34
	FAKTA: Hvordan fordelte sanktionstyperne sig i 2015?	35
	FAKTA: 2015 kampagner på dyrevelfærdsområdet:	36
	– Korrekt aflivning af pattegrise	
	– Opstaldning og håndtering af pattegrise i første leveuge	
	– Skuldarsår hos søer	
	– Opstaldning og pasning af kalve i malkekvægsbesætninger	
	– Halthed og klovsundhed i malkekvægsbesætninger	
	FAKTA: Den danske dyrebestand 2015: antal dyr, antal besætninger og antal slagtede dyr	47
	4 TABELLER DYREVELFÆRDSKONTROL I DANMARK 2015	48
	Tabellerne 7 – 28	
	APPENDIKSER	72
	Appendiks 1 Væsentlige bestemmelser på dyrevelfærdsområdet i forbindelse med Fødevarestyrelsens velfærdskontrol	72
	Appendiks 2 Metode for dataopgørelse	74

FORORD

Hermed præsenteres rapporten *Dyrevelfærd i Danmark 2016 – med resultater fra dyrevelfærds-kontrollen i 2015*. Rapporten giver et indblik i, hvordan myndighederne arbejder med dyrevelfærd. Derudover indeholder rapporten resultaterne af myndighedernes dyrevelfærdskontrol i 2015.

Fødevarestyrelsens Videncenter for Dyrevelfærd (ViD) har i foråret 2016 fungeret som redaktion i forbindelse med udarbejdelse af rapporten *Dyrevelfærd i Danmark 2016 – med resultater fra dyrevelfærdskontrollen i 2015*.

Du kan læse mere om indholdet i rapporten nedenfor.

I anledning af Dyreværnslovens 100 års fødselsdag den 17. maj 2016 fortælles historien om dens tilblivelse og dens udvikling gennem 100 år. En række faktasider beskriver de nye initiativer og projekter, der er i gang hos myndighederne - i visse tilfælde i samarbejde med universiteterne - og som har til formål at forbedre dyrevelfærden for danske dyr.

Fødevarestyrelsens velfærdskontrol beskrives i afsnittet *Kontrol med dyrevelfærd i 2015*. Kontrollen omfatter den velfærdskontrol, myndighederne foretog i besætninger med landbrugsdyr eller heste, i hundepensioner, hundekenneler og hundehandler, med dyretransporter og på slagterier.

De samlede resultater af velfærdskontrollen i 2015 er dernæst beskrevet i tabelform og i diagrammer, der viser hvor stor en andel af de kontrollerede besætninger, der ikke overholdt lovkravene på dyrevelfærdsområdet samt fordelingen af typer af sanktioner. I såvel 2011 som i 2015 udførte Fødevarestyrelsen en større såkaldt 'nulpunktsundersøgelse'

i danske svinebesætninger. En sammenligning af de overordnede resultater præsenteres ligeledes i rapporten.

En stadig større andel af myndighedernes velfærdskontrol udføres som kampagnekontroller; det vil sige med et særligt tema som fokusområde for kontrollerne. Resultaterne af kontrolkampagner på dyrevelfærdsområdet i 2015 er beskrevet på faktasider.

Rapporten indeholder dernæst en række tabeller med de detaljerede resultater af Fødevarestyrelsens velfærdskontrol i 2015. Tabellerne er opdelt på dyreart og kontroltype.

I rapportens appendikser findes oversigter over relevant lovtekst på dyrevelfærdsområdet og en beskrivelse af, hvordan data til rapporten er udtrukket fra Fødevarestyrelsens databaser.

Det er redaktionens håb og ønske, at alle med interesse og virke inden for dyrevelfærd vil finde nyttig information i rapporten, og at den giver lyst til at læse mere om dyrevelfærd generelt og om Videncenter for Dyrevelfærds arbejde på Fødevarestyrelsens hjemmeside, www.fvst.dk.

Videncenter for Dyrevelfærd, Fødevarestyrelsen

1

INITIATIVER OG
INDSATSER PÅ DYRE-
VELFÆRDSOMRÅDET

VIDENCENTER FOR DYREVELFÆRD, FØDEVARESTYRELSEN

Videncenter for Dyrevelfærd (ViD) formidler viden om dyrevelfærd til en bred skare af professionelle interessenter så som dyreværnsorganisationer landbrugets organisationer og dyrlæger. ViD støtter desuden en række forskningsprojekter på universiteterne indenfor aktuelle emner på dyrevelfærdsområdet.

Videncenter for Dyrevelfærd (ViD) er et samarbejde mellem myndigheder og forskere, der skal bidrage til forbedring af dyrevelfærden i Danmark. ViD arbejder med indsatsområderne:

- formidling af viden om dyrevelfærd
- forskningsstøtte til projekter om dyrevelfærd
- etablering af netværk nationalt og internationalt

FORMIDLING AF VIDEN OM DYREVELFÆRD

ViD formidler viden om dyrevelfærd til forskellige målgrupper både via årlige rapporter, konferencer, nyhedsbreve, enkelte events og via Fødevarestyrelsens hjemmeside.

I oktober 2015 deltog ViD på Kulturnatten i Miljø- og Fødevareministeriet med bl.a. en quiz og en afstemning blandt de besøgende om, hvad der kendetegner god dyrevelfærd. Som noget helt nyt deltog ViD herudover på den årlige svinekongres i Herning, som arrangeres af Videncenter for Svineproduktion, SEGES. Her kunne kongresdeltagerne få viden om aktuelle kontrolkampagner og andre af Fødevarestyrelsens aktiviteter på dyrevelfærdsområdet.

Den 29.- 30. april 2015 afholdt det daværende Fødevareministeriet en international konference i København med svinevelværd på dagsordenen. Konferencen blev arrangeret i samarbejde med ViD og udgør et af initiativerne i svinehandlingsplanen. Konferencen *'Improving Pig Welfare – what are the ways forward?'* tiltrak 400 internationale eksperter i dyrevelfærd og havde desuden deltagelse af fødevareministrene fra Tyskland, Nederlandene og Sverige. Sidst på konferencen underskrev ministrene en dyrevelfærdsaftale, der opfordrer Kommissionen til at forbedre den europæiske lovgivning for svin, så den bygger på den nyeste viden. Samarbejdet mellem de fire lande fortsætter også i 2016.

FORSKNINGSSTØTTE TIL PROJEKTER OM DYREVELFÆRD

ViD har i perioden 2010 til 2016 igangsat i alt 37 mindre forskningsprojekter på identificerede problemområder inden for dyrevelfærd. Temaerne har gennem årene omfattet emner som markedsdrevet dyrevelfærd, kæledyr, håndtering af syge og tilskadekomne dyr, metoder til vurdering af dyrevelfærd og undervisning i dyrevelfærd på landbrugsskoler.

NYE ViD-PROJEKTER I 2016:

1. Udvikling og programmering af E-læringsmoduler omhandlende velfærd i svinebesætninger (Københavns Universitet)
2. Praktikkens betydning for elevernes forståelse af dyrevelfærd - med særlig fokus på praktikværtens rolle (Aarhus Universitet)
3. Hestevelfærd og træning (Aarhus Universitet)
4. Identifikation af risikofaktorer for nedsat dyrevelfærd samt cost-benefit af velfærdsforbedrende tiltag i danske malkekvægsbesætninger (Aarhus Universitet og Københavns Universitet)
5. Lavere pattegrisedødelighed ved smertelindring af løse, farende søer (Københavns Universitet)

Læs mere om ViDs projekter på Fødevarestyrelsens hjemmeside www.fvst.dk (Søg efter "Projekter i ViD").

Svinekongressen 2015. Fødevarestyrelsens Videncenter for Dyrevelfærd mødte svineproducenter og organisationer til en konstruktiv dialog om initiativer og kontrol på dyrevelfærdsområdet (Foto: Fødevarestyrelsen).

NETVÆRK NATIONALT OG INTERNATIONALT

ViD samler de væsentlige interessentgrupper på dyrevelfærdsområdet dels ved årlige konferencer og dels ved årlige projektworkshops, hvor resultater af ViD projekter præsenteres, og hvor er god mulighed for at netværke.

ViD har i 2015 sammen med svenske, norske og finske dyrevelfærdscentre og med Danmarks 3R-center stiftet netværket *Nordic network for Communicating Animal Welfare (NordCAW)*, som har til formål at facilitere kommunikation af dyrevelfærdsemner mellem myndigheder, forskere, landmænd, organisationer og den bredere befolkning. NordCAW holdt sit første symposium 24. november 2015 i Uppsala, Sverige.

DYREVÆRNSLOVENS 100 ÅRS FØDELS DAG

Den 17. maj 2016 er det 100 år siden, at Danmark fik sin første dyreværnslov. Det fejres ved en række begivenheder og events i løbet af året. Læs om hvordan loven blev til, og hvordan den har udviklet sig gennem 100 år i dette afsnit.

Af Birte Broberg, Fødevarestyrelsen

HVORFOR EN DYREVÆRNSLOV?

De tidligste danske regler om dyr går tilbage til Danske lov fra 1683. Her var formålet ikke at beskytte dyrene, men at pålægge ejeren et ansvar, hvis dyrene gjorde skade på andre eller andres ejendom. Dyr blev betragtet som ejendom (ting), der først og fremmest var sat i verden for at tjene ejeren f.eks. ved produktion af fødevarer, som trækraft mm. Op gennem 1800-tallet sås så en stigende forståelse for, at der var behov for regler, hvorefter dyrplageri kunne straffes. Dette førte til, at der i 1857 blev vedtaget en lov om straf for dyrplageri. Loven blev ophævet i 1866 og samtidig blev bestemmelsen overført til straffeloven. Det er her nødvendigt at huske på, at et begreb som dyrevelfærd er dynamisk, og at forståelsen for, hvad der er god dyrevelfærd rykkes over tid. Det man dengang betegnede dyrplageri vil nok svare til det, vi i dag vil forstå som grov mishandling eller grov vanrøgt.

I sidste halvdel af 1800-tallet og begyndelsen af 1900-tallet kom der mere og mere fokus på, at straffelovens bestemmelse ikke gav tilstrækkelig mulighed for at beskytte dyr på

den måde, som samfundet dengang fandt rimelig. Der blev peget på, at straffelovens bestemmelser ikke var vidtgående nok, og at bøderne var for små. Dette førte til overvejelser om en egentlig dyreværnslov.

DYREVÆRNSLOVEN FRA 1916

Den første danske dyreværnslov blev vedtaget af Rigsdagen den 17. maj 1916, kundgjort i Lovtidende den 23. maj samme år og trådte formelt i kraft den 23. august 1916. Den danske dyreværnslov er dermed en af verdens ældste.

Loven var især rettet mod heste og andre husdyr, men bemærkelsesværdigt er det, at der allerede dengang blev fastsat bestemmelser, der havde til formål at beskytte levende fisk mod en række smertevoldende procedurer, f.eks. måtte et redskab til vejning af levende fisk ikke stikkes gennem nogen del af dyret. Loven gjorde det strafbart at mishandle dyr eller ved overanstrengelse, vanrøgt mm at behandle dyr uforsvarligt, og den gav hjemmel til på visse betingelser at aflive (dengang dræbe) et tilskadekommet eller sygt husdyr, der ikke kunne helbredes og som led unødigt. Endvidere blev der fastsat begrænsninger for visse smertevoldende operative indgreb. F.eks. måtte halekupering af heste og

kastration af heste og andre husdyr over fire måneder kun foretages af dyrlæger. Det blev forud for lovens vedtagelse overvejet at forbyde halekupering af heste og kræve bedøvelse ved kastration af heste.

Et forbud mod halekupering af heste fandtes at kunne medvirke til at retlede den almene opfattelse på området, men når et forbud alligevel ikke blev vedtaget tilskrives det, at kuperede heste betaltes med en højere pris, at de kunne hentes i udlandet, og at et forbud kunne friste til at sende danske heste til udlandet for at blive kuperet.

Når loven ikke kom til at indeholde et krav om bedøvelse ved kastration af heste, tilskrives det, at man i hvert fald for unge hestes vedkommende fandt, at ængstelsen ved bedøvelsen var værre for dyret end smerten ved den kortvarige operation, samt at bedøvelse ville medføre en fordyrelse af operationen.

Forud for lovens vedtagelse var der peget på behov for regler, der kunne komme hensynsløs transport dengang nok især jernbanetransport, brutal og pinefuld slagting samt anden uforsvarlig behandling til livs. Bortset fra en bestemmelse, der gav mulighed for frakendelse af retten til at udføre slagting, kom loven ikke til at indeholde specifikke regler herom, idet administrative regler fandtes mere hensigtsmæssige. Der blev bl.a. henvist til, at forskellige politivedtægter allerede havde regler af den art. Med hjemmel i loven blev der efterfølgende fastsat regler om transport af dyr (1934), om erhvervsmæssig handel med hunde og mindre pattedyr (1934), om rovdyr (1936), om brug af halsbånd til dressur af hunde (1938) og om indfangning og aflivning af herreløse katte (1942).

Denne første dyreværnslov forblev i kraft i næsten 35 år, indtil 1950.

DYREVÆRNSLOVEN FRA 1950

Holdningen til, i hvilken grad dyr skulle beskyttes mod uforvarlig behandling, havde rykket sig siden 1916, og i vores nabolande var der allerede en dyreværnslovgivning af en væsentlig mere udførlig karakter end loven fra 1916. Det stod derfor klart, at der var behov for en lovgivning, der gav mere detaljerede regler om forsvarlig behandling af dyr, og som kunne forbyde en række forhold, der dengang fandtes i strid med de alment anerkendte grundprincipper for god og fornuftig behandling af dyr. Selv om der var tale om en styrkelse af dyrenes stilling i forhold til 1916-loven, fokuserede 1950-loven alene på at sikre dyrene mod forskellig fysisk overlast og sikre dem omsorgsfuld pasning, herunder fodring. Loven beskæftigede sig ikke med hensynet til dyrenes adfærd. Det var stadig heste og andre husdyr, der især var i fokus.

Den udvikling, der i årene siden den første dyreværnslov havde været i synet på, at dyr som levende væsener havde krav på en forsvarlig behandling og beskyttelse mod lidelse, afspejles i lovens § 1 og 2. Lovens § 1 fastsætter, at dyr skal behandles forsvarligt og ikke ved vanrøgt, overanstrengelse eller på anden måde må udsættes for unødigt lidelse, dvs. at lidelse accepteredes, hvis den var nødvendig.

Lovens § 2, der stiller krav om, at den, der holder dyr, skal sørge for omsorgsfuld pasning og pleje, uddyber hvad der skal forstås ved forsvarlig behandling, medens andre paragraffer om forbud mod eller betingelser for en række ope-

native indgreb og andre smertefulde procedurer illustrerer, hvornår der efter lovgivers vurdering var behov for at beskytte dyr mod lidelse. Loven indeholder f.eks. forbud mod halekupering af heste, ørekupering af hunde, tvangsfodring af fjerkræ og ved bindsel eller lignende at hæmme dyrs bevægelsesfrihed på en smertefuld måde. Endvidere blev der indført regler om, at aflivning skal ske så hurtigt og smertefrit som muligt, og at større dyr, særligt heste og kvæg, der skal aflives (dræbes) på grund af tilskadekomst, herunder benbrud, ikke må transporteres til slagtning, men skal aflives på stedet medmindre særlige forhold gør sig gældende.

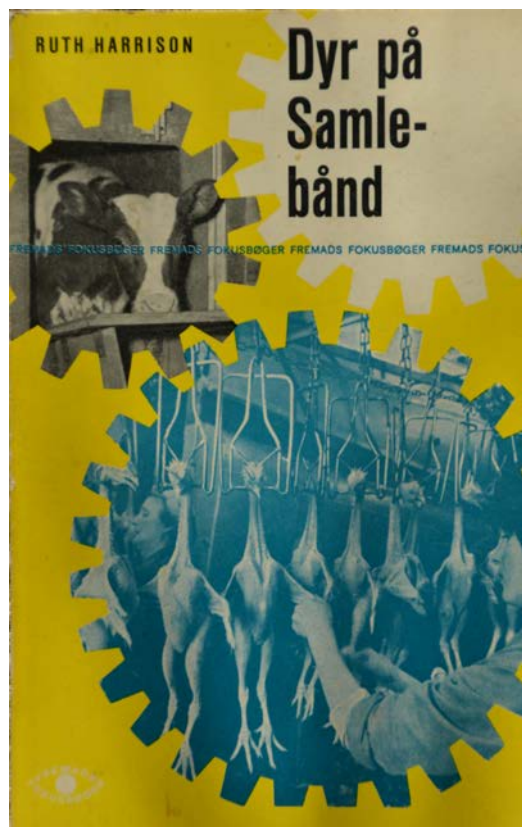
I forhold til 1916-loven blev der strammet på reglerne omkring kastration af dyr. Udgangspunktet blev, at kastration skal udføres af en dyrlæge, og at dyret skal bedøves. Der er dog en række undtagelser, der f.eks. betød, at grise og kalve under 8 uger kunne kastreres af andre end dyrlæger, og at dyrlæger kunne kastrere tyre under et år, orner under seks måneder og hunde under to måneder uden bedøvelse. Når disse unge dyr blev undtaget fra bedøvelse, forklares det med, at man dengang mente, at deres fysiologiske udvikling var så lidt fremskredet, at indgrebet medførte forholdsvis ringe smerter. Det må dog antages, at også praktiske og økonomiske hensyn har spillet en rolle.

1950-loven blev med enkelte senere ændringer i kraft i næsten 41 år indtil 1991.

DYREVÆRNSLOVEN FRA 1991

Op igennem 1960-erne og 70-erne steg den animalske produktion samtidig med, at forbrugerne i stigende grad valgte de billigste fødevarer. Dette betød nye og mere og

mere intensive produktionsmetoder i landbruget både i Danmark og landene omkring os. Æglæggende høner blev sat i små, gølle bure, søer blev bundet eller sat bokse på lange rækker, og tremmekalveproduktion vandt frem, dog især i udlandet. Som reaktion herpå skrev Ruth Harrison i 1964 bogen "Animal Machines" ("Dyr på samlebånd"). Bogen var i høj grad medvirkende til, at der i befolkningerne rundt omkring startede en debat om landbrugsdyrenes forhold.

Dette blev støttet af, at der samtidig så småt var ved at komme gang i forskning, der kunne vise, at dyrenes adfærdsmæssige behov ikke blev tilgodeset i den intensive produktion. Man var ved at bevæge sig væk fra holdningen om, at når dyr producerer og er raske, så har de det godt.

Europarådet havde i 1968 med udarbejdelsen af konventionen om beskyttelse af dyr under international transport sat dyreværn på den internationale dagsorden. Europarådets arbejde på dyreværnsområdet fortsatte og blev i 1976 udmøntet i Den Europæiske Konvention om beskyttelse af dyr, der holdes til landbrugsformål. Konventionens overordnede princip er, at dyr skal huses, fodres, vandes og passes på en måde, som er passende i forhold til deres fysiologiske og adfærdsmæssige behov og i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. Dermed var det slået fast, at hensynet til dyrenes adfærdsmæssige behov også skal indgå i overvejelserne om lovgivning. Da Danmark tiltrådte konventionen i 1979, var det klart, at den

gældende dyreværnslov ikke levede op til kravet om hensynet til dyrenes adfærdsmæssige behov, samt at udviklingen også på flere andre områder var løbet fra dens bestemmelser. Med henblik på opdatering af loven blev der fra 1977 til 1986 nedsat to forskellige udvalg, der fik til opgave at undersøge forholdene i intensive produktionssystemer. Det sidste, "Willeberg-udvalget", afgav i januar 1988 en betænkning, der for landbrugsdyrenes vedkommende kom til at danne grundlag for arbejdet i det udvalg, der blev nedsat i november 1987 med henblik på at udarbejde forslag til en ny dyreværnslov.

Sidstnævnte udvalg fik til opgave at udarbejde et forslag til ny dyreværnslov, der overordnet skulle afspejle Europarådets regler, og som ville betyde en generel styrkelse af dyrenes stilling i samfundet.

Der skulle være tale om en rammelov, der gav hjemmel til, at detaljerede regler kunne fastsættes administrativt i form af bekendtgørelser. Detailregler skulle kun medtages i loven, hvis de havde særlig samfundsmæssig betydning. Trods dette kom loven til at indeholde flere detailregler, der næppe kan siges at have særlig samfundsmæssig betydning, f.eks. krav om hvornår der må sættes ringe i trynen på grise.

Loven blev vedtaget den 31. maj 1991 og trådte i kraft den 1. juni 1991. Loven er med en række ændringer stadig i kraft.

Der findes ikke en entydig, generelt anerkendt definition af dyrevelfærd. Der er forskellig holdning til, hvad der skal forstås som god eller dårlig dyrevelfærd. En holdning er, at et dyrs velfærd skal vurderes ud fra dyrets oplevelser af den aktuelle situation, hvilket vil sige, at det er dyrets egne oplevelser, som er afgørende for, om det har en god velfærd eller ej. Dette er i god overensstemmelse med de generelle normer i lovens § 1 og § 2 for, hvordan dyr skal behandles. De øvrige bestemmelser i loven eller i administrative bestemmelser, der fastsættes i medfør af loven, skal ses i lyset af disse generelle normer.

Lovens § 1, der retter sig mod alle, angiver, at dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Der er således taget udgangspunkt i dyrenes velfærd, og udtrykket "unødigt lidelse" er erstattet af det mere positive "beskyttes bedst muligt". Ordene "bedst muligt" indikerer dog, at det ikke i alle forhold er muligt at undgå at påføre dyr en smerte. Med lidelse og angst refereres ikke længere

kun til den fysiske påvirkning, men også til den psykiske påvirkning, dyr kan udsættes for. Med varigt mén strækkes beskyttelsen videre end til smerte. Med væsentlig ulempe signaleres, at der er situationer, hvor ulempen må anses at være så "uvæsentlig", at dyret i den situation ikke er beskyttet af loven, Her tænkes f.eks. på øremærkning, blodprøve mm.

Lovens § 2 angiver, at enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder, at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. Praktiske og videnskabelige erfaringer udvikler sig over tid, hvilket betyder, at forståelsen af omsorgsfuld behandling kan ændres i takt med ny viden, hvilket er med til at fremtidssikre loven. Et eksempel på, at hensynet til dyrs adfærdsmæssige behov er blevet en del af dyrevelfærdsbegrebet, og at ny viden er kommet til, er f.eks. forbud mod de traditionelle golde æglægningsbure og kravet om, at drægtige søer skal være løsgående i grupper.

Kravet om omsorgsfuld behandling skal tolkes bredt. Det omfatter, ud over den måde dyr behandles og håndteres på, også beskyttelse mod og behandling af sygdom, ligesom det indebærer passende tilsyn, også oftere end det daglige tilsyn, der følger af lovens § 3, stk. 3, såfremt dyrets art, alder, tilstand mm tilsiger det. Hensynet til dyrs fysiologiske behov indebærer bl.a., at produktion af sødmælkskalve (tremmekalve), hvor kalve fodres med en diet, der næsten udelukkende består af mælk, ikke kan anses for at være i overensstemmelse med loven.

Loven viderefører en række af 1950-lovens bestemmelser dog typisk i moderniseret form. Som eksempler på noget nyt kan nævnes, at der blev større fokus på selskabsdyr, især hunde, der kom regler om fremvisning og salg af dyr, samt om dyr, der kan frembyde fare, skabe frygt eller vanskeligt kan holdes i fangenskab på forsvarlig måde. Desuden forudsatte loven ved sin vedtagelse i 1991, at der skulle oprettes et dyreetisk råd og et dyreværnsråd. Det Dyreetiske Råd, som er bredt sammensat, skulle først og fremmest beskæftige sig med etiske spørgsmål vedrørende dyreværn. Rådet kan sådan set anses for en videreførelse af Det Etske Råd vedrørende Husdyr, der var nedsat i 1986, dog med et bredere virkefelt. Rådet har over årene udgivet en række udtalelser, hvoraf flere har dannet grundlag for ny lovgivning, f.eks. lov om hold af heste.

ANDRE LOVE PÅ DYREVÆRNSOMRÅDET

Dyreværnsregler om landbrugets dyr, der har mere vidtgående økonomisk betydning, skal fastsættes ved lov, således at Folketinget får lejlighed til at tage stilling til reglernes økonomiske konsekvenser. EU-regler om landbrugsdyr kan også have økonomiske konsekvenser for landbruget, men her har Folketinget været involveret gennem Danmarks hjemlige EU-procedurer.

Denne konstruktion har betydet, at der på dyreværnsområdet ud over dyreværnsloven er tre svinelove, en lov om malkekvæg, en lov om slagtekyllinger, en lov om slagtekal-kuner og en lov om hold af heste.

Det er altså ikke altid alene hensynet til dyrene, som spiller ind, når ny lovgivning vedtages; det fremgår af dyreværns-

lovens § 4. Denne indeholder en hjemmel til at fastsætte bestemmelser om dyrs opholdsrum mm. For landbrugsdyr kan regler dog kun fastsættes administrativt, hvis der er tale om en international forpligtelse, f.eks. et EU-direktiv, eller hvis reglerne har mindre indgribende betydning.

MODERNISERING AF DYREVÆRNSLOVGIVNINGEN

Sideløbende med et igangværende arbejde med udvikling af en model for en fremtidig struktur for lovgivningen på Miljø- og Fødevareministeriets område (lovkompass II) skal der foretages en modernisering af lovgivningen på dyrevelfærdsområdet.

Som nævnt er der på dyrevelfærdsområdet, udover dyreværnsloven, en række dyreartsspecifikke love. Endvidere er der to EU-forordninger, der er umiddelbart gældende. De dyreartsspecifikke love indeholder mange meget tekniske og detaljerede bestemmelser. I medfør af lovene er der udstedt en række bekendtgørelser.

Hertil kommer lov om forbud mod slagtning og aflivning af drægtige produktionsdyr og heste i den sidste tiendedel af drægtighedsperioden og lov om forbud mod hold af ræve. Endelig er der et antal speciallove på området: lov om dyreforsøg, lov om kloning og genmodificering af dyr, samt lov om markedsføring m.v. samt indførsel og udførsel af skindprodukter fra hunde og katte.

Samlet set er der således tale om et bredt og detaljeret lovgivningskompleks, som der er behov for at bringe op to date. Der kunne f.eks. være tale om at samtænke nogle af lovene på området.

Målsætningen med moderniseringen er at skabe en enklere, klarere og mere sammenhængende lovstruktur, som er tilpasset aktuelle behov. Samtidig skal strukturen sikre, at fremtidig regulering hurtigere kan tilpasses udviklingen på dyrevelfærdsområdet og lette implementeringen af EU-retten.

Det er besluttet at nedsætte en særlig ekspertgruppe, som på baggrund af et oplæg fra det ekspertpanel, der er nedsat i forbindelse med lovkompass II, skal afgive en udtalelse med oplæg til konkret udmøntning af den fremtidige lovstruktur på dyrevelfærdsområdet. Ekspertgruppen skal i vidt omfang inddrage interessenterne på området, f.eks. ved hjælp af debatmøder og andre events.

Når ekspertgruppen har afsluttet sit arbejde, vil Fødevarestyrelsen arbejde videre med konklusionerne, herunder udarbejde konkrete regelændringer.

DYREVELFÆRDSMÆRKET

Når forbrugerne vælger svinekød med et dyrevelfærdsmærke, kan de være med til at skabe bedre dyrevelfærd for masser af danske grise. Det kommende statslige dyrevelfærdsmærke sætter nemlig krav til dyrevelfærden, der er væsentligt strengere end danske regler og EU-regler.

På baggrund af topmødet om bedre dyrevelfærd for svin i marts 2014 og den politiske aftale om en fødevare- og landbrugspakke fra december 2015 etableres der et dansk dyrevelfærdsmærke, der i første omgang omfatter svin, men senere kan udvides til andre dyrearter.

Dyrevelfærdsmærket har til formål at fremme markedsbaseret dyrevelfærd og at skabe bedre dyrevelfærd for flest mulige grise.

Dyrevelfærdsmærket gør det muligt for forbrugerne at vælge produkter med bedre dyrevelfærd ved at produkterne identificeres på en nem og overskuelig måde i køledisken. Dyrevelfærdsmærket skaber transparens ved at informere om hvad eksisterende og nye dyrevelfærdsproduktioner dækker over.

En markedsdrevet forbedring af dyrevelfærden vil bidrage til at dansk svineproduktion i en dynamisk udvikling fortsat globalt set vil kunne være blandt de bedste.

DYREVELFÆRDSMÆRKETS TRE NIVEAUER AF DYREVELFÆRD

Dyrevelfærdsmærket viser dyrevelfærd på 3 niveauer med 1, 2 eller 3 stjerner.

Mærket fokuserer på centrale dyrevelfærdsparametre, der alle ligger udover EU og danske lovgivningskrav:

- Løsgående søer i hele produktionsforløbet – også i farestalden
- Hele haler – d.v.s. ingen halekupering og ingen halebid
- Tildeling af halm
- Mere plads
- Maksimal transporttid på 8 timer.

For 2 og 3 stjerner gælder der skærpede krav især vedr. plads.

Produktionen med 2 og 3 stjerner, der opfyldes af henholdsvis specialgriseproduktionerne Antonius og Bornholmergrisen (2 stjerner) og økologi og friland (3 stjerner) findes allerede, men kun i beskedent omfang, fordi omkostningerne og dermed forbrugerpriserne er høje.

Produktionen med 1 stjerne er ny og er bedre dyrevelfærd til en overkommelig pris. Denne produktion ventes derfor at kunne afsættes i større omfang og muliggøre bedre dyrevelfærd for mange flere grise.

Dyrevelfærdsmærket er udarbejdet i samspil med deltagerne på svinetopmødet og støttes af DOSO, Den Danske dyrlægeforening, primærproducenterne, slagterier og 2/3 af detailhandelen.

Opfyldelse af dyrevelfærdsmærkets krav kræver tilpasninger og investeringer på de deltagende bedrifter.

Dyrevelfærdsmærkets produkter vil derfor først kunne findes i køledisken fra omkring midten af 2017.

UDVIKLING AF NATIONALE DYREVELFÆRDSINDEKSER FOR KVÆG OG SVIN

Hvordan står det til med dyrevelfærden hos kvæg og svin i Danmark, og ændrer dyrevelfærden sig fra år til år? De spørgsmål kan nationale dyrevelfærdsindekser for kvæg og svin være med til at svare på.

DYREVELFÆRDSINDEKSER TAGER TEMPERATUREN PÅ DYREVELFÆRDEN

Formålet med at udvikle nationale dyrevelfærdsindekser er at få et samlet overblik over dyrevelfærden hos kvæg og svin på landsplan og at følge udviklingen over tid.

Dyrevelfærdsindekserne vil give myndigheder, politikere og branche et bedre grundlag for at træffe beslutninger om indsatser, der skal forbedre dyrevelfærden. Desuden vil indekserne gøre det muligt at vurdere effekten af forskellige tiltag – fx lovændringer, kampagner eller informationsindsatser – på dyrevelfærden.

ET SAMARBEJDE MELLEM FØDEVARESTYRELSEN OG UNIVERSITETER

Udvikling af de nationale dyrevelfærdsindekser sker over en 4-årig periode fra 2013-2016 som led i det seneste veterinærforlig. Projektet ledes af Fødevarestyrelsen og udføres i et tæt samarbejde med Københavns Universitet og Aarhus Universitet.

SEPARATE INDEKSER FOR UNDERGRUPPER AF KVÆG OG SVIN

Der er stor forskel på de produktionsforhold, som søer, pattegrise og slagtesvin lever under. På samme måde er der stor

forskel på produktionsforholdene hos malkekøer og deres kalve. Der udvikles derfor særskilte indekser for malkekøer, kalve, søer og gylte, farende og diegivende søer, pattegrise samt fravænnede grise og slagtesvin.

MÅL FOR DYREVELFÆRD I INDEKSERNE

Fødevarestyrelsen har i samarbejde med universiteterne besluttet, at dyrevelfærd i indeksprojektet defineres som dyrets oplevelser af dets aktuelle situation, hvilket vil sige, at det er dyrets egne oplevelser, der er afgørende for, om det har god velfærd eller ej. På baggrund af denne definition har nationale og internationale eksperter inden for dyrevelfærd udvalgt en række dyrevelfærdsmål, som bedst beskriver velfærden hos kvæg og svin, og som derfor kan indgå i udviklingen af indekserne.

Blandt de udvalgte dyrevelfærdsmål er der både dyrebaserede og ressourceterede mål – det vil sige mål for dyrenes reaktion på deres miljø (fx halthed) og direkte mål for forholdene i miljøet (fx rodemateriale).

Indeksmodellerne udvikles på baggrund af data fra eksisterende databaser, hvor data oprindeligt er indsamlet med et andet formål end at skulle bruges til dyrevelfærdsindekser, og data fra besætninger, hvor data er indsamlet netop med

det formål at skulle bruges til indekserne. Den endelige sammensætning af de mål, der skal indgå i indekserne, vil blive fastlagt i løbet af sommeren 2016.

VÆGTNING AF MÅLENE

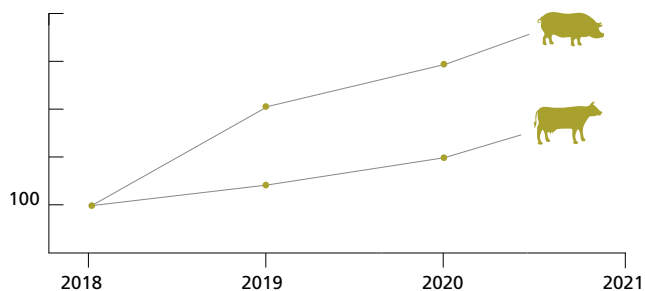
De forskellige mål, som skal indgå i indekserne, betyder ikke lige meget for dyrenes velfærd. I projektet skal en række eksperter derfor komme med deres bud på, hvor meget målene skal vægte i forhold til hinanden. Gruppen af eksperter består af forskere, besætningsdyrlæger, kontrollanter og rådgivere.

INDEKSER FORVENTES KLAR TIL BRUG EFTER 2016

Det er et komplekst arbejde at udvikle nationale dyrevelfærdsindekser for kvæg og svin. Det gælder ikke mindst opgaven med at beslutte hvilke mål, der skal indgå i indekserne, og vægtingen af dem i forhold til hinanden.

FIGUR 1. ET INDEKS ER ET FORHOLDSTAL

Et indeks er et forholdstal – dvs. det angiver en størrelse målt i forhold til en bestemt referenceværdi, som typisk sættes til 100. Grafen viser tænkte eksempler på, hvordan dyrevelfærdsindekser kan se ud over tid.

Fødearestyrelsen forventer imidlertid at komme godt i mål med projektet, så der ved udgangen af 2016 ligger modeller klar til beregning af dyrevelfærdsindekser for kvæg og svin.

HVOR KAN JEG FÅ MERE INFORMATION?

Kontakt Louise Holm Parby i Fødearestyrelsen (lohx@fvst.dk) eller Björn Forkman fra Københavns Universitet (bjf@sund.ku.dk).

Du kan også læse mere på Fødearestyrelsens hjemmeside www.fvst.dk

STATUS PÅ PROJEKT TRANSPORTEGNETHED

Et projekt som skaber ny viden om slagtedyrs egnethed til transport.

BAGGRUND

Hver dag transporteres danske produktionsdyr til slagtning. På årsbasis drejer det sig om den sidste rejse for mange millioner dyr – hovedsageligt fjerkræ, svin og kvæg. Selv om dyretransport gennem årene har haft stor bevågenhed fra såvel politikere og interessenter som direkte involverede parter, er dyrenes egnethed til transporten et af de emner, der har fået meget begrænset forskningsmæssig opmærksomhed. I forbindelse med Veterinærforlig II blev det besluttet at søge at rette op herpå.

Som følge af forliget blev der derfor igangsat et forskningsprojekt, som skal skabe ny viden om dyrs transportegnethed, med særligt fokus på tre dyregrupper, der enten transporteres i stort antal og/eller anses for særligt udsatte i forbindelse med transport: slagtekyllinger, slagtesøer og malkekøer.

Ved transportegnethed forstås, om et dyr (et individ eller i nogle tilfælde en gruppe af dyr) er i stand til at gennemføre en given transport uden at lide overlast. Transport omfatter her alle de faser af transporten, der er relevante i regi af EU's

Transportforordning (f.eks. af- og pålæsning, selve kørslen og pauser deri). Forskningen retter sig således primært mod egenskaber ved individer eller grupper af dyr (f.eks. grad af halthed hos den enkelte malkeko), men også mod miljøforhold, som vil påvirke alle dyr i en given transport og forhold knyttet til den enkelte transport (f.eks. afstand eller antal pauser i turen).

HOVEDMÅL

Projektets hovedmål er at etablere ny viden om transportegnethed hos dyr, herunder viden om hvilke faktorer der har betydning for dyrenes risiko for at lide overlast.

STATUS

I alle tre delprojekter er dataindsamlingen afsluttet som planlagt. Projektets resultater fremlægges sidst på året i forbindelse med forligsperiodens ophør.

STRUKTUR

Projektet gennemføres i 2013-2016 i et samarbejde mellem Aarhus Universitet og Københavns Universitet og er opdelt i tre delprojekter, hvert med fokus på sin dyregruppe. Ud over forskergruppen involverer projektet en følgegruppe fra Fødevarestyrelsen samt en interessentfølgegruppe bestående af repræsentanter for såvel transportører, landbruget, dyrlæger som dyreværnsorganisationer.

HVOR KAN JEG FÅ MERE INFORMATION?

Kontakt Lis Kemezys i Fødevarestyrelsen (limak@fvst.dk) eller projektleder Mette S. Herskin, Aarhus Universitet (MetteS.Herskin@anis.au.dk).

HANDLINGSPLAN FOR BEDRE DYREVELFÆRD HOS SVIN

I 2014 lancerede Miljø- og Fødevarerministeriet en handlingsplan, der skal sikre en dansk svineproduktion, hvor dyrevelfærd og vækst går hånd i hånd.

Daværende fødevarerminister, Dan Jørgensen, afholdt den 13. marts 2014 et svinetopmøde med repræsentanter fra dansk landbrug, slagterierne, dyreværnsorganisationer, forbrugerorganisationer, dyrlæger og detailhandlen.

På mødet blev der underskrevet en topmødeerklæring om, at arbejde for markante forbedringer i dyrevelfærden, der samtidig tilgodeser dansk landbrug og fødevarersektorens høje anseelse og fremtidige vækstmuligheder. Underskrifterne af topmødeerklæringen var Landbrug & Fødevarer, Videncenter for Svineproduktion, Dyrenes Beskyttelse, DOSO, Den Danske Dyrlægeforening, Danske Slagtermestre, COOP Danmark, De Samvirkende Købmænd, Dansk Supermarked samt Forbrugerrådet Tænk.

HANDLINGSPLAN FOR BEDRE VEFÆRD HOS SVIN I JUNI 2014

På baggrund af topmødeerklæringen blev der den 20. juni 2014 iværksat "Handlingsplan for bedre dyrevelfærd for svin". Handlingsplanen indeholder en række initiativer fordelt på ni indsatsområder:

1. Større overlevelse blandt pattegrise og søer
2. På sigt skal alle søer gå i løsdrift
3. Stop for kastration af pattegrise
4. Nedbringelse af antallet af halekuperede pattegrise
5. En styrket indsats mod mavesår
6. Dyrevelfærd indarbejdes i månegrисprojektet
7. Større valgmulighed for forbrugerne, når det gælder dyrevelfærd
8. Undervisning i dyrevelfærd
9. Fremme dyrevelfærden på internationalt niveau

Mange af initiativerne under de 9 indsatsområder kører på frivillig basis. Det gælder fx omlægning til løsdrift i farestalden, så alle søer i fremtiden kan gå løse. For at få så mange landmænd som muligt til at bygge deres gamle farestalde om, så de passer til løse søer, er der under handlingsplanen afsat støttemidler.

Af andre initiativer kan nævnes etablering af et statsligt dansk dyrevelfærdsmærke (læs mere på side 14) og et internationalt samarbejde med fokus på at lægge pres på kommissionen for at opdatere EU-lovgivningen om svinevelværd.

Der er også iværksat flere forskningsprojekter, som skal være med til at finde løsninger på velkendte problemer, bl.a. så der ikke dør så mange pattegrise og søer i besætningerne, og det bliver muligt at stoppe med at halekupere uden, at grisene bider i hinandens haler. Der er desuden nedsat en følgegruppe, som skal følge og evaluere fremdriften i handlingsplanens initiativer.

HANDLINGSPLAN FOR BEDRE VELFÆRD FOR FJERKRÆ

For at forbedre dyrevelfærden for æglæggende høner og slagtekyllinger blev der i 2015 lanceret en handlingsplan for bedre velfærd for fjerkræ.

BAGGRUND

I 2014 gennemførte den daværende fødevareminister et "servicetjek" af fjerkræområdet, med særligt fokus på dyrevelfærd.

Der blev nedsat en arbejdsgruppe med to underarbejdsgrupper vedrørende henholdsvis slagtefjerkræ og æglæggende høner. Fødevarestyrelsen, NaturErhvervstyrelsen, Landbrug & Fødevarer, Dyrenes Beskyttelse og DOSO deltog i underarbejdsgrupperne, som afrapporterede til ministeren i oktober 2014.

Det fremgik af arbejdsgruppens kommissorium, at servicetjekket skulle afdække mulige løsninger på de dyrevelfærdsmæssige udfordringer på fjerkræområdet. Samtidig skulle det afdække mulige byrdelettelser for fjerkræsektoren.

På baggrund af afrapporteringen fra servicetjekket blev der i 2015 udarbejdet en handlingsplan, som har velfærd for æglæggende høner og slagtekyllinger som hovedformål.

FOKUSOMRÅDER FOR ÆGLÆGGENDE HØNER

For æglæggende høner er der fokus på at nedbringe dødeligheden. Branchen har flere initiativer, der tager sigte på et bedre management, herunder projekter og udarbejdelse af guides, som giver råd om de forhold, der kan føre til blandt andet stress og fjerpilning. Producenterne opmuntres også til at deltage i branchens egenkontrol, som kan tilvejebringe det fornødne datagrundlag for resultater i de forskellige produktionssystemer.

Et andet fokusområde er hanekyllinger. Hanekyllinger aflives lige efter udrugning, fordi der ikke er brug for dem i ægproduktionen. Der har i udlandet – blandt andet Nederlandene – været forsket i metoder til at frasortere æg med hanekyllinger før udrugning, med henblik på at undgå aflivning. De seneste undersøgelser tyder på, at dette vil kunne lade sig gøre inden for en overskuelig fremtid.

Handlingsplanen giver anledning til to forskningsprojekter, der vedrører hhv. forekomsten og den velfærdsmæssige betydning af brystbensfrakturer og – deformiteter samt af fodlidelser.

Derudover har handlingsplanen fokus på investeringsstøtte til økologiske ægproducenter, og harmonisering af økologireglernes arealkrav på EU-niveau.

Det fremgår også af handlingsplanen, at der fra dansk side vil blive arbejdet på, at der fastsættes regler om hold af hønniker på EU-plan.

FOKUSOMRÅDER FOR SLAGTEKYLLINGER

For slagtekyllinger giver handlingsplanen anledning til to forskningsprojekter, der vedrører hhv. forekomsten af og årsagsforholdene til trædepudesvidninger hos økologiske slagtekyllinger. Samtidig arbejdes der på en mere systematisk tilbagemelding til de danske myndigheder om resultatet af velfærdskontrollen på tyske og nederlandske slagterier, der slagter danske kyllinger.

Der er også fokus på gangproblemer hos slagtekyllinger. Den seneste undersøgelse af Gait Score hos danske slagtekyllinger (2011) pegede på, at en væsentlig del af kyllingerne havde en Gait Score 2. For at belyse kyllingers evne til at gå, udføres der to projekter på Aarhus Universitet.

Det ene projekt drejer sig om en kortlægning af Gait Score hos konventionelle og økologiske slagtekyllinger, det andet beskriver årsagsforholdene, når kyllingers gang vurderes til Gait Score 2.

Andre projekter ser på mulighederne for at berige kyllingers miljø. Miljøberigelse har typisk det formål, at kyllingerne stimuleres til øget aktivitetsniveau, så bl.a. forekomsten af benproblemer reduceres, og/eller at de naturlige adfærdsbehov tilfredsstilles.

Det fremgår af handlingsplanen, at der fra dansk side vil blive arbejdet på at påvirke EU-lovgivningen i retning af den danske lovgivning med hensyn til velfærdskontrol på slagteriet.

FØLGEGRUPPE TIL FJERKRÆHANDLINGSPLANEN

Der er nedsat en følgegruppe med deltagelse af myndighederne, branchen og dyrebeskyttelsesorganisationer, som skal følge fremdriften i handlingsplanen og afrapportere til miljø- og fødevarerministeren om indsatsernes målopfølgelse. Første afrapportering forventes at finde sted i sommeren 2016.

¹”Gait Score” er en metode til at vurdere kyllingers evne til at gå på en skala fra 0 – 5, hvor 0 betyder normal gang, og 5 betyder næsten manglende evne til at gå

2

KONTROL MED
DYREVELFÆRD I 2015

KONTROL MED DYREVELFÆRD I DANMARK

Fødearestyrelsen tilrettelagde og udførte i 2015 velfærdskontrol af landbrugsdyr i besætninger, under transport og på slagteri. Fødearestyrelsen førte desuden tilsyn med hundepensioner, hundekenneler og hundehandlere.

Der er en række forskellige lovkrav til, hvordan landbrugsdyr skal opstaldes, transporteres og slagtes. Landmænd, transportører mv. skal sørge for, at lovkravene overholdes, når de opstalter, transporterer eller slagter dyr, mens myndighederne har til opgave at kontrollere, om lovkravene overholdes via den offentlige kontrol.

Velfærdskontrollen blev i 2015 hovedsageligt¹ tilrettelagt og gennemført af Fødearestyrelsens dyrlæger og teknikere. Det er således Miljø- og Fødevarerministeriet, der har det overordnede ansvar for velfærdskontrollen. Læs i dette afsnit om hvordan velfærdskontrollen udføres, og hvordan Fødearestyrelsen følger op, når der konstateres overtrædelser af reglerne om dyrevelfærd.

Veterinærkontrollen gennemføres som en kombination af flere kontrolindsatser, hvor kontrol og vejledning har til formål at få så mange som muligt til at forstå og følge reglerne ved en myndighedsindsats, der er så lidt indgribende som muligt.

Indsatsen er effekt- og risikobaseret, og har en høj grad af løbende tilpasning til den type kontrol, som vurderes at give den bedste effekt på området.

Kontrolkonceptet er fælles for alle typer af veterinære virksomheder, f.eks. dyrlæger, besætninger, dyrehandlere mv. og er sammensat af følgende kontrolindsatser:

- Nulpunktskontrol
- Prioriteret kontrol
- Kampagnekontrol

Der sker en samlet prioritering mellem kontrolobjekterne (besætninger, dyrlæger, dyrehandlere, mv.) år for år, og kontroller fordeles fleksibelt ud fra risiko og behov.

Derudover planlægger og gennemfører NaturErhvervstyrelsen krydsoverensstemmelseskontrol (KO) i overensstemmelse med EU-forordning om krydsoverensstemmelse, som bl.a. indeholder visse krav til dyrevelfærd.

¹ I 2015 overgik krydsoverensstemmelseskontrollen (KO-kontrollen) til NaturErhvervstyrelsen. KO-kontrollen udføres i henhold til EU-forordningen om KO. Læs mere om KO-kontrol på: <http://naturerhverv.dk/landbrug/krydsoverensstemmelse/>

Oversigt over typer af ordinære planlagte kontrolindsatser, der planlægges og gennemføres af Fødevarestyrelsen.

Ordinære planlagte udpegede kontroller

Nulpunkt

Hvad?	En temperaturmåling på veterinærområdets tilstand i de besætninger eller virksomheder, hvor der er brug for en basislinje om regelefterlevelsen for den pågældende branche/besætningstype.
Hvem?	Gennemføres for alle dyrearter, besætnings- og virksomhedstyper.
Hvordan?	Tilfældig repræsentativ udpegning af den enkelte besætning eller virksomhed. Uanmeldte fysiske kontrolbesøg.

Prioriteret

Hvad?	Bygger på aktuelle risikokriterier og kontrolresultater. Fokus er på kontrolobjekter med et særligt kontrolbehov.
Hvem?	Gennemføres for alle dyrearter, besætnings- og virksomhedstyper.
Hvordan?	Risikokriterierne består både af nogle faste grænseværdier, som inkluderes hvert år f.eks. overskridelser af grænseværdi for antibiotika, samt nogle risikokriterier, som kan målrettes den enkelte udpegning alt efter fokus og behov. Uanmeldte fysiske kontrolbesøg.

Kampagner

Hvad?	Kontrol i forbindelse med kontrolkampagner er målrettet et eller flere kontrolejner, og kontrollen og vejledningen er mere dybdegående. Kontrolkampagnerne skal øge fokus på risikoområder, og gennem information før, under og efter kampagnerne gøres kontrolobjekterne opmærksomme på reglerne og på konsekvensen af at overtræde dem.
Hvem?	Gennemføres for alle dyrearter, besætnings- og virksomhedstyper.
Hvordan?	Risikobaseret repræsentativ udpegning af den enkelte besætning eller virksomhed. Uanmeldte fysiske kontrolbesøg.

HVORDAN GRIBER FØDEVARESTYRELSEN IND OVERFOR OVERTRÆDELSER?

Fødevarestyrelsen har følgende reaktionsmuligheder overfor landmanden, når den tilsynsførende konstaterer, at reglerne om dyrevelfærd er overtrådt i en besætning (se faktaboks om Fødevarestyrelsens reaktionsmuligheder):

- Vejledning
- Indskærpelse
- Påbud
- Politianmeldelse.

Når Fødevarestyrelsen konstaterer en overtrædelse af reglerne på dyrevelfærdsområdet, foretages en konkret og helhedsorienteret vurdering af omstændighederne. Bagatelagte overtrædelser og enkeltfejl af ikke- alvorlig karakter vil typisk blive håndteret med vejledning, mens andre overtrædelser vil medføre en sanktion, dvs. indskærpelse, påbud eller politianmeldelse.

Fødearestyrelsen skal anvende de virkemidler, som skønnes nødvendige for at sikre, at reglerne overholdes, og skal ved valg af virkemiddel tage hensyn til alle omstændigheder i den konkrete sag, herunder fx:

- Overtrædelsens art, omfang, grovhed og alvor
- Under hvilke omstændigheder overtrædelsen forekommer
- Har landmanden tidligere overtrådt reglerne
- Udviser landmanden vilje til at overholde reglerne fremadrettet
- Øvrige forhold i besætningen
- Om reglerne er overtrådt med fortsæt
- Har landmanden overtrådt reglerne for at opnå en økonomisk gevinst.

HVORDAN FØLGER FØDEVARESTYRELSEN OP PÅ KONSTATEREDE OVERTRÆDELSE?

Der følges som udgangspunkt op på alle sanktionerede overtrædelser indenfor tre måneder - enten ved et kontrolbesøg eller som administrativ kontrol. Er overtrædelsen ikke afhjulpel ved det opfølgende kontrolbesøg, eskaleres sanktionen typisk, hvorefter der skal udføres endnu en opfølgende kontrol.

HVEM KONTROLLERER FØDEVARESTYRELSEN?

I 2015 udpegede Fødearestyrelsen besætninger til kontrol på baggrund af tilgængelige relevante data om besætninger. Besætninger med kvæg, svin, får, geder, heste, pelsdyr, æglæggende høner, slagtekyllinger, gæs, ænder, kalkuner, hjortedyr og fjervildt indgik i kontrollen. Derudover kontrollerer Fødearestyrelsen erhvervsmæssig handel med og opdræt af hunde mv.

OVERSIGT OVER FØDEVARESTYRELSENS REAKTIONSMULIGHEDER

Hvad er vejledning?

Nogle overtrædelser kan ud fra en konkret vurdering betragtes som så bagatelagtige, at sanktionering (indskærpelse, påbud eller politianmeldelse) kan undlades. I sådanne tilfælde vejleder Fødearestyrelsen i stedet landmanden.

Hvad er en indskærpelse?

En indskærpelse er en præcisering af, at gældende regler skal overholdes, men angiver ikke nærmere hvordan landmanden skal sikre dette. Der følges op med gebyrbelagt kontrol.

Hvad er et påbud?

Et påbud er en ordre om, hvad modtageren konkret skal gøre for at overholde en generel regel i lovgivningen. Der følges op med gebyrbelagt kontrol.

Hvad er en politianmeldelse?

I sager om fx meget grove overtrædelser kan Fødearestyrelsen anmelde forholdet til politiet. Der følges op med gebyrbelagt kontrol.

NULPUNKTSKONTROL, PRIORITERET KONTROL OG KAMPAGNEKONTROL

Ved nulpunktskontrol udvælges besætningerne tilfældigt. Resultatet af kontrollerne kan give et generelt billede af regelefterlevelsen for den pågældende besætningstype.

Hos følgende dyrearter blev der gennemført nulpunktskontrol i 2015:

- Besætninger med svin
- Besætninger med hjorte
- Besætninger med ænder, gæs og kalkuner.

Den prioriterede kontrol udpeges risikobaseret, dvs. de enkelte besætninger udpeges på baggrund af udvalgte risiko-parametre, der skifter fra år til år. Nogen af de overordnede udpegningskriterier, der blev brugt til udpegningen i 2015, omfattede:

- Besætninger med overskridelse af grænseværdier for dødelighed
- Besætninger der ligger tæt på grænseværdier for antibiotika
- Besætningsstørrelse
- Praktiserende dyrlæger med mindst 5 rådgivningsaftaler og betragteligt antibiotikaforbrug
- Transportører med tilladelse til gruppevis transport af svin.

Kontrolkampagnerne er en risikoorienteret indsats, som er målrettet særligt afgrænsede problemområder. Den tilsynsførende vil som udgangspunkt alene kontrollere emner in-

denfor kampagnens fokusområde. Hvis kampagnen fx omhandler håndtering af syge- og tilskadekomne dyr, vil den tilsynsførende kontrollere forhold, som vedrører dette emne.

DYREVELFÆRDSKONTROL I BESÆTNINGER

Nulpunktskontrol og prioriteret kontrol udføres som en helhedsorienteret kontrol, hvor der fokuseres på besætningen som helhed. Kontrolkampagner kan have et andet fokus, der gør, at kontrollen vil adskille sig fra denne tilgang.

I praksis foregår kontrollen således, at Fødevarestyrelsens tilsynsførende danner sig et helhedsindtryk af forholdene under sin gennemgang af besætningen, hvorefter den tilsynsførende udvælger nogle områder, dvs. stier/bokse/gange/bure/ folde mv., som den tilsynsførende vil kigge nærmere på. Alle dyr i disse udvalgte områder kontrolleres, og hvis gennemgangen af disse dyr ikke giver anledning til anmærkninger, behøver kontrollen ikke at omfatte alle dyr i de pågældende staldafsnit. Hvis der derimod er anmærkninger, foretager den tilsynsførende en konkret vurdering af behovet for at udvide omfanget af kontrollen til fx at omfatte alle dyr i staldafsnittet.

I overensstemmelse med EU-reglerne skal kontrolbesøg som udgangspunkt gennemføres uanmeldt. Et kontrolbesøg kan dog varsles, hvis der er foretaget 2 forgæves besøg. I så fald skal kontrollen gennemføres inden for 48 timer efter, at den er varslet.

Indholdet af kontrollen er ens for nulpunkts- og prioriteret kontrol. De fire kernekontrolelementer, der kontrolleres er:

- Velfærd, herunder egenkontrol
- Medicinanvendelse
- Dyresundhed og hygiejne
- Mærkning og registrering

De tidligere særlige kontroller som mælkehygiejne, audit af dyrlæger, metodeæg og minkhegn indgår som en naturlig del af kontrollen hos hhv. malkekvæg, dyrlæger, konsumægproducerende høner og pelsdyr, uanset om man udfører nulpunkts- eller prioriteret kontrol. I kampagnekontrol er der fokus på udvalgte emner.

DYREVELFÆRDSKONTROL MED TRANSPORTER

Når dyr transporteres til udlandet via samlesteder eller direkte fra besætningen, udfører Fødevarerstyrelsens embedsdyrlæger altid kontrol af dyrenes transportegnethed. Embedsdyrlægerne kontrollerer alle dyr for at vurdere, om de er eller har været egnede til den pågældende transport.

Fødevarerstyrelsen foretager herudover stikprøvekontrol af transport af dyr ved eksport direkte fra besætninger, i forbindelse med omsætning via samlesteder og ved ankomst til slagterier. Kontrollen omfatter, foruden dyrenes transportegnethed, køretøjet og ledsagedokumenter. Stikprøvekontrollen kan dermed omfatte, hvordan dyrene håndteres, om pladskravene i køretøjet er overholdt (indvendig højde og areal), om transportmidlets indretning lever op til lovgivningens krav, og om de krævede dokumenter er til stede mv.

POLITIETS STIKPRØVEKONTROL AF TRANSPORTER MED DYR

Politiet udfører hvert år et antal kontroller af transportere med levende dyr på de danske landeveje, eventuelt med dyrlægefaglig bistand fra Fødevarerstyrelsens Veterinærrejsehold.

KONTROL MED DYREVELFÆRD PÅ SLAGTERIER

Også på slagterierne kontrollerer Fødevarerstyrelsen, om der er problemer med dyrevelfærden.

Ved dyrenes ankomst til slagteriet foretager Fødevarerstyrelsen et såkaldt 'levende syn', før dyrene slagtes. Embedsdyrlægerne observerer alle dyr, før de slagtes, og vurderer bl.a., om dyrene har været egnede til transporten til slagteriet, og om de lider af smitsomme sygdomme, og derfor ikke må slagtes og indgå i fødekæden.

På slagterierne skal dyrene bedøves og aflives så skånsomt som muligt. Det betyder, at slagterierne skal overholde en række krav til faciliteter, slagtepersonale, apparatur og metoder. Fødevarerstyrelsen kontrollerer, om slagterierne overholder disse krav.

3

RESULTATER AF
DYREVELFÆRDS-
KONTROLLEN I 2015

DYREVELFÆRDSKONTROLLEN I 2015 – ANTAL KONTROLLER OG SAMLEDE RESULTATER

Det samlede antal kontroller fordelt på nulpunkt og prioriteret kontrol og det samlede resultat for disse er præsenteret i tabel 1 nedenfor. I tabel 2 gives en oversigt over hvilke kampagner, der blev udført på dyrevelfærdsområdet i 2015.

I 2015 blev kontrol med dyrevelfærd foretaget som nulpunktsskontrol i svinebesætninger, i hjortefarme og i besætninger med gæs, ænder og kalkuner. En mindre del af svinebesætningerne blev kontrolleret som prioriteret kon-

trol. Dyrevelfærden i besætninger med øvrige dyrearter blev kontrolleret som prioriteret kontrol. Udpegningskriterierne, der lå til grund for den prioriterede kontrol er beskrevet i kapitel 2.

Tabel 1: Oversigt over overtrædelser fordelt på dyrearter 2015

Dyreart	Antal besætninger i alt	Antal besætninger med indskærpelser	Antal besætninger med påbud	Antal besætninger meldt til politiet	Antal besætninger uden anmærkninger
Svin*	284	99	4	7	182
Kvæg inkl. kalve	353	56	2	4	294
Får	60	4	0	0	56
Geder	25	0	0	0	25
Heste	92	7	0	0	85
Pelsdyr	100	11	0	0	89
Slagtekyllinger	88	18	1	1	68
Æglæggende høner i bure	26	1	0	0	25
Æglæggende høner i alternative systemer	43	4	0	0	39
Opdræt af dyr til ægproduktion	4	0	0	0	4
Gæs, ænder, kalkuner	29	1	0	0	28
Hjortedyr	24	1	0	0	23
Fjervildt	30	1	0	0	29
Antal CHRnr-dyreart i alt	1158	203	7	12	947

* I alt blev der foretaget nulpunktsskontrol i 88 % af besætningerne og prioriteret kontrol i 12 % af besætningerne.

Under et kontrolbesøg kan besætningsejeren f.eks. få en indskærpelse for overtrædelse af ét lovkrav og en politianmeldelse for overtrædelse af et andet. Ligeledes kan en indskærpelse fra et tidligere besøg ende som et påbud, eller et påbud kan ende som en politianmeldelse, hvis landmanden ikke retter op på forholdene. Den samme besætning kan derfor godt på samme tid optræde både i kategorien "Antal besætninger med indskærper", "Antal besætninger med påbud" og "Antal besætninger meldt til politiet". Den samme besætningsejer kan også få indskærpet mere end én regel, få mere end ét påbud eller blive anmeldt til politiet på grund af mere end én overtrædelse. Se også faktasiden "I hvor mange besætninger blev loven ikke overholdt?".

TABEL 2. Antal kampagnekontroller i 2015

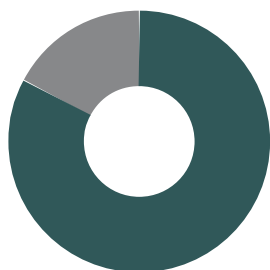
Kampagnekontroller i 2015	Antal kontroller
Korrekt aflivning af pattegrise	31
Opstaldning og håndtering af pattegrise i første leveuge	150
Skuldarsår hos søer	201
Opstaldning og pasning af kalve i malkekvægsbesætninger	165
Halthed og klovsundhed i malkekvægsbesætninger	100
Antal kampagnekontroller i alt	647

I HVOR MANGE KVÆG-, PELTSDYR- OG SLAGTEKYLLINGEBESÆTNINGER, BLEV LOVEN IKKE OVERHOLDT I 2015

Den procentvise fordeling i 2015 af kontrollerede kvæg-, slagtekyllinge- og pelsdyrbesætninger, som enten var uden anmærkninger, eller som fik én eller flere sanktioner for at overtræde regler på dyrevelfærdsområdet.

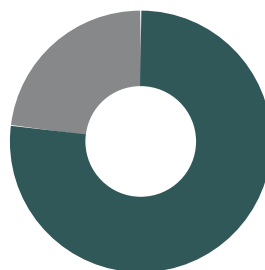
KVÆGBESÆTNINGER 2015

■ **83%**
Besætninger **uden** indskær-
pelse, påbud og/eller politian-
meldelse

■ **17%**
Besætninger **med** indskærpel-
se, påbud og/eller politian-
meldelse

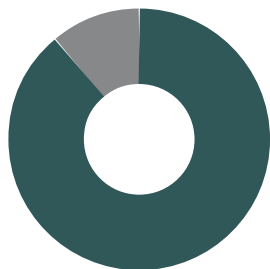
SLAGTEKYLLINGEBESÆTNINGER 2015

■ **77%**
Besætninger **uden** indskær-
pelse, påbud og/eller politian-
meldelse

■ **23%**
Besætninger **med** indskærpel-
se, påbud og/eller politian-
meldelse

PELSDYRBESÆTNINGER 2015

■ **89%**
Besætninger **uden** indskær-
pelse, påbud og/eller politian-
meldelse

■ **11%**
Besætninger **med** indskærpel-
se, påbud og/eller politian-
meldelse

I HVOR MANGE SVINEBESÆTNINGER BLEV LOVEN IKKE OVERHOLDT I 2015 SAMMENLIGNET MED I 2011?

Dyrevelfærden blev i hovedparten af de udpegede svinebesætninger i 2015 kontrolleret som nulpunktskontrol. Besætninger udvælges tilfældigt til nulpunktskontrol, og resultatet fra denne kontrol kan derfor direkte sammenlignes med tidligere nulpunktsundersøgelser.

Fødevarestyrelsen foretog i 2011 en nulpunktsundersøgelse af overholdelsen af de dyrevelfærds-mæssige bestemmelser i 299 danske svinebesætninger. En sammenligning af de to nulpunktsundersøgelser kan ses i nedenstående lagkagediagrammer, der viser hvor mange procent af de kontrollerede svinebesætninger, der enten var uden anmærkninger

eller fik én eller flere sanktioner for at overtræde regler på dyrevelfærdsområdet. Faldet i sanktionsniveau fra 50 % til 37 % skyldtes et generelt fald i sanktioner på forskellige kategorier.

SVINEBESÆTNINGER 2015 - RESULTATER FRA NULPUNKTSUNDERSØGELSEN

■ **63%**
Besætninger **uden** indskærpelse, påbud og/eller politianmeldelser

■ **37%**
Besætninger **med** indskærpelse, påbud og/eller politianmeldelser

SVINEBESÆTNINGER 2011 - RESULTATER FRA NULPUNKTSUNDERSØGELSEN

■ **50%**
Besætninger **uden** indskærpelse, påbud og/eller politianmeldelser

■ **50%**
Besætninger **med** indskærpelse, påbud og/eller politianmeldelser

HVORDAN FORDELT SANKTIONSTYPERNE SIG I 2015?

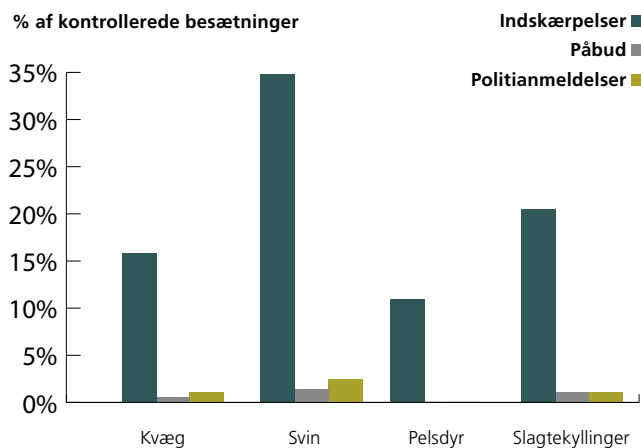
Når myndighederne aflægger et velfærdskontrolbesøg i en besætning, kan det resultere i, at der enten ingen anmærkninger gives, fordi landmanden overholder alle regler, eller i en indskærpelse, et påbud eller en politianmeldelse.

I diagrammet er sanktionerne opdelt på type og vist som procentdele af de kontrollerede kvæg-, svine-, pelsdyr- og slagtekyllingebesætninger.

Det er vigtigt at bemærke, at procentdelene for hhv. indskærpelse, påbud og politianmeldelse kan summere op til en højere procentdel end den, der er angivet i lagkagediagrammerne. Det skyldes, at en besætning kan være registreret med mere end én sanktionstype og derved være repræsenteret i flere af sanktionstypesøjlerne i søjlediagrammet. Det skal bemærkes, at data i diagrammet baserer sig på de samlede resultater i tabel 1.

FIGUR 1. FORDELING AF SANKTIONSTYPER

Procentdele af kontrollerede besætninger, som har fået indskærpelse, påbud, politianmeldelse og/eller administrativ bøde.

KONTROLKAMPAGNER MED FOKUS PÅ DYREVELFÆRD I 2015

KONTROLKAMPAGNER I 2015

Kampagner på dyrevelfærdsområdet havde i 2015 følgende temaer:

- Korrekt aflivning af pattegrise
- Opstaldning og håndtering af pattegrise i første leveage
- Skuldarsår hos søer
- Opstaldning og pasning af kalve i malkekvægsbesætninger
- Halthed og klovsundhed i malkekvægsbesætninger

Læs om kampagnernes formål og se de overordnede resultater på de følgende faktasider.

Kampagnernes slutrapporter med samtlige resultater kan downloades fra Fødevarestyrelsens hjemmeside: (se www.fvst.dk/Kampagner/Kontrolkampagner/Kontrolkampagner2015/Veterinærområdet).

KORREKT AFLIVNING AF PATTEGRISE

Pattegrise skal aflives så hurtigt og smertefrit som muligt for, at det er dyreværns-mæssigt forsvarligt. Fødevarestyrelsens kampagne i 2015 viste, at en stikprøve af danske svinebesætninger aflivede pattegrise under 5 kilo korrekt.

HVAD VAR FORMÅLET MED KAMPAGNEN?

Kampagnens formål var at kontrollere og vejlede om korrekt aflivning af pattegrise under 5 kg i 31 tilfældigt udvalgte sobesætninger.

Aflivning af pattegrise skal det ske så hurtigt og smertefrit som muligt. Det er dyreværns-mæssigt forsvarligt at aflive pattegrise under 5 kg med et enkelt hårdt slag, hvor dyret hoved og nakke slås så hårdt i gulvet, at grisen får kranie-brud og dermed dør omgående. Metoden medfører øjeblikket bevidsthedstab og efterfølgende døden, når den udføres korrekt. Der er ikke krav om, at der efter slaget sker afblødning af pattegrisen.

HVORDAN FOREGIK KAMPAGNEN?

Kampagnen blev gennemført i 31 tilfældigt udvalgte so-besætninger registreret med over 500 søer i perioden april til juni 2015. Kontrolbesøgene var uanmeldte og blev ud-ført af dyrlæger fra Fødevarestyrelsens Veterinærrejseshold.

En stikprøve af de pattegrise, der var døde indenfor de se-neste døgn, blev undersøgt for at fastslå om dødsårsagen var 1) kraniebrud eller anden alvorlig ødelæggelse af hjernen eller 2) døde af anden årsag. Pattegrisene blev obduceret, hvis det ikke umiddelbart var muligt at fastslå dødsårsagen.

Hvis pattegrisene blev aflivet under kontrollen, undersøgte Veterinærrejsesholdet, om den anvendte metode var i over-ensstemmelse med gældende retningslinjer. De aflivede pat-tegrise blev efterfølgende obduceret.

HVAD VISTE KAMPAGNEN?

Sobesætningerne, som blev udpeget til kampagnen, havde mellem 405 og 1650 søer i besætningen på besøgstids-punktet. Alle besætninger overholdte de dyrevelfærds-mæs-sige bestemmelser, og oplyste at pattegrise under 5 kg blev aflivet med metoden, hvor grisens nakke og hoved slås hårdt ned i gulvet.

Én besætning havde ingen døde eller aflivede pattegrise på kontroltidspunktet. I 30 besætninger, hvor der var døde pattegrise, blev 3 til 35 pattegrise undersøgt per besætning. Kampagnen undersøgte i alt 459 døde pattegrise, og af disse var 128 døde af kraniebrud eller anden alvorlig hjerneskade, mens 331 var døde af anden årsag. Alle pattegrise, som kunne identificeres som værende aflivede, havde kraniebrud eller anden alvorlig hjerneskade.

I 3 besætninger blev pattegrise aflivet under kontrolbesøget, og aflivningsmetoden gav ikke anledning til bemærkninger.

KONKLUSION

Kampagnen har vist, at pattegrise aflives korrekt i de undersøgte besætninger. Fødevarestyrelsen vil fortsat have fokus på korrekt aflivning af pattegrise i besætninger.

Læs den fulde rapport på Fødevarestyrelsens hjemmeside ([www.fvst.dk/Kampagner/Kontrolkampagner/Kontrolkampagner 2015/Veterinærområdet](http://www.fvst.dk/Kampagner/Kontrolkampagner/Kontrolkampagner%202015/Veterinærområdet)).

OPSTALDNING OG HÅNDTERING AF PATTEGRISE I FØRSTE LEVEUGE

Korrekt opstaldning og håndtering af pattegrise er vigtig for at nedbringe pattegrisedødeligheden i danske svinebesætninger. Fødevarestyrelsens kampagne i 2015 viste blandt andet, at der er behov for fortsat fokus på korrekt og tilstrækkelig tildeling af beskæftigelses- og rodemateriale til søer og deres pattegrise.

HVAD VAR FORMÅLET MED KAMPAGNEN?

Kampagnens har haft til formål at kontrollere og vejlede om korrekt opstaldning og håndtering af pattegrise i den første leveuge. Kampagnen har specielt kigget på overholdelse af regler i forhold til håndtering af syge og svage pattegrise og søer, opstaldning af pattegrise samt kastration og halekupering af pattegrise.

Den gennemsnitlige pattegrisedødelighed i konventionelle besætninger er på ca. 22 %. Pattegrisedødeligheden i danske svinebesætninger er et dyrevelfærdsmæssigt og etisk problem samtidig med, at det udgør et økonomisk tab for landmanden.

Ifølge svinetopmødeerklæringen, som i 2014 blev underskrevet af Miljø- og Fødevareministeriet, branchen og dyreværnsorganisationer, er målet, at overlevelseshraten for pattegrise skal være hævet med én gris pr. kuld i 2020.

HVORDAN FOREGIK KAMPAGNEN?

I alt 150 tilfældigt udpegede besætninger blev kontrolleret af Fødevarestyrelsen i 2. kvartal 2015. Besætningerne havde alle indendørs hold af svin med minimum 10 søer. Kontrollen omhandlede udelukkende regelefterlevelsen i farestalden og som udgangspunkt kun staldafsnit, hvor pattegrisene var op til 7 dage gamle.

HVAD VISTE KAMPAGNEN?

I kampagnens 150 besætninger blev i alt 6.454 søer, og deres op til syv dage gamle pattegrise, kontrolleret. Resultatet af kampagnen viste, at 42 (28 %) af besætningerne fik en indskærpelse for manglende overholdelse af reglerne i farestalden.

Tabel 3. Oversigt over det samlede antal sanktioner i kampagnen om opstaldning og håndtering af pattegrise i første levealder.

Overtrædelse	Antal besætninger med indskærpelse
Syge og tilskadekomne dyr får ikke fornøden pleje/behandling	1
Dyrene har ikke permanent adgang til beskæftigelses- og rodemateriale	13
Halekupering uden bedøvelse sker ikke indenfor dyrets 2.-4. levedøgn	1
Halen kuperes ikke mindst muligt – der kuperes mere end halvdelen af halen	3
Reglerne i forhold til kastration af pattegrise følges ikke	1
Der føres ikke optegnelser over antallet af døde dyr	5
Der føres ikke korrekte optegnelser over anvendelse af receptpligtig medicin	21
Receptpligtig medicin anvendes ikke i overensstemmelse med dyrlægens anvisning	1

De væsentligste overtrædelser var manglende permanent adgang til beskæftigelses- og rodemateriale og mangler i forhold til medicinanvendelse og -optegnelser. I tabel 3 vises en oversigt over det totale antal sanktioner på de overtrådte regler.

KONKLUSION

Kampagnen viste, at 28 % af de undersøgte besætninger fik en indskærpelse for manglende regelefterlevelse i farestalden. Fødevarestyrelsen har fortsat fokus på regler i forhold til medicinoptegnelser samt korrekt og tilstrækkelig tildeling af beskæftigelses- og rodemateriale til søer og deres pattegrise.

Læs den fulde rapport på Fødevarestyrelsens hjemmeside ([www.fvst.dk/Kampagner/Kontrolkampagner/Kontrolkampagner 2015/Veterinærområdet](http://www.fvst.dk/Kampagner/Kontrolkampagner/Kontrolkampagner%202015/Veterinærområdet)).

SKULDERSÅR HOS SØER

Skulderrsår er et velfærdsproblem hos søer. Det er derfor nødvendigt, at besætningsejeren giver soen med skulderrsår et blødt leje eller sætter soen i sygesti. Fødevarestyrelsen undersøgte en stikprøve af danske sobesætninger og fandt, at 8 % ikke opfyldte kravene til korrekt håndtering af søer med skulderrsår.

HVAD VAR FORMÅLET MED KAMPAGNEN?

Kampagnens formål var at bestemme den aktuelle forekomst og håndtering af søer med lette og svære skulderrsår i sobesætningers løbe- og farestald. Derudover blev branchen vejledt og informeret om håndtering af søer med lette og svære skulderrsår.

Det er påkrævet, at besætningsejeren håndterer søer med skulderrsår i besætningen. Søer med lette skulderrsår skal fx have et blødt underlag, og søer med svære skulderrsår skal rettidigt sættes i sygesti.

Fødevarestyrelsen undersøgte i 2013 skulderrsårforekomsten i alle danske sobesætninger med obligatorisk sundhedsrådgivningsaftale. Undersøgelsen viste en lav forekomst af søer med skulderrsår.

HVORDAN FOREGIK KAMPAGNEN?

I alt 201 tilfældigt udvalgte sobesætninger med mindst 30 dyr blev kontrolleret af Fødevarestyrelsen i perioden april til juli 2015. Kontrollen foregik uanmeldt og fokuserede på

søer i løbe- og farestalden. Samtlige søer i disse staldafsnit blev undersøgt for skulderrsår på begge skulderpartier.

Lette og svære skulderrsår blev vurderet ved hjælp af en skulderrsårsmåler, som er udviklet i samarbejde med Aarhus Universitet og SEGES, Videncenter for Svineproduktion. Ved hvert besøg blev skulderrsårsmåleren udleveret, og den besætningsansvarlige blev vejledt om brugen af skulderrsårsmåleren samt håndteringen af søer med skulderrsår.

Forud for kampagnen afholdt Fødevarestyrelsen et informationsmøde med repræsentanter fra branchen og Den Danske Dyr lægeforening.

HVAD VISTE KAMPAGNEN?

Antallet af søer i de 201 undersøgte besætninger var på mellem 45 og 2500 søer, og det gennemsnitlige antal søer i besætningerne var 500 søer.

I alt fik 16 besætninger (8 %) en sanktion som følge af, at søer med lette og/eller svære skulderrsår var opstaldet i

løbe- eller farestalden uden, at afhjælpende foranstaltninger var udført. Regelefterlevelsen indenfor kampagnens fokusområde var derfor på 92 %.

I alt 4 besætninger fik en sanktion for overtrædelser, der lå udenfor kampagnens fokusområde. Tabel 4 giver en oversigt over det samlede antal overtrædelser i de 201 besætninger.

Kampagnen fandt i alt 31 søer med lette skuldersår og 14 søer med svære skuldersår. Derudover blev skuldersår hos 2 søer ikke kategoriseret som lette eller svære.

I forhold til søer med lette skuldersår befandt 19 søer (61 %) sig i farestalden og 12 søer (39 %) sig i løbestalden, og i forhold til søer med svære skuldersår befandt 10 søer (71 %) sig i farestalden og 4 søer (29 %) sig i løbestalden.

KONKLUSION

Kampagnen har fokuseret på korrekt håndtering af søer med skuldersår, og kan derfor ikke sammenlignes direkte med Fødearestyrelsens undersøgelse af skuldersårskomsten i danske sobesætninger i 2013.

Kampagnen viste, at 8 % af de undersøgte besætninger ikke opfyldte kravene til korrekt håndtering af søer med skuldersår. På baggrund af kampagnens resultater vil fokus på skuldersår fortsat indgå som en del af den ordinære velfærdskontrol i besætningerne.

Læs den fulde rapport på Fødearestyrelsens hjemmeside ([www.fvst.dk/Kampagner/Kontrolkampagner/Kontrolkampagner 2015/Veterinærområdet](http://www.fvst.dk/Kampagner/Kontrolkampagner/Kontrolkampagner%2015/Veterinærområdet)).

Tabel 4. Oversigt over det samlede antal overtrædelser der blev sanktioneret i kampagnen om skuldersår hos søer. I alt blev 20 besætninger sanktioneret – og i nogle tilfælde for mere end én overtrædelse.

Overtrædelse	Antal sanktionerede besætninger		
	Antal indskærper	Antal påbud	Antal politianmeldelser
Manglende afhjælpende foranstaltninger i forhold til søer med skuldersår	15	0	1
Manglende flytning af søer til sygesti	0	1	0
Dyrene har ikke permanent adgang til rode og beskæftigelsesmateriale	3	0	0
Søerne kan ikke rejse og lægge sig uden besvær	1	0	0
Syge og tilskadedkomne dyr får ikke fornøden pleje/behandling	1	0	0

OPSTALDNING OG PASNING AF KALVE I MALKEKVÆGSBESÆTNINGER

Kalvedødeligheden kan være høj i nogle danske besætninger, og der kan være en sammenhæng til, hvordan kalvene opstaldes og passes. Fødearestyrelsens kampagne, som bl.a. omfattede en kort video om pasning af kalve, viste, at der i en del af de besætninger, der har en høj kalvedødelighed, er problemer med at overholde reglerne for opstaldning og pasning af kalve.

HVAD VAR FORMÅLET MED KAMPAGNEN?

Kalvedødeligheden er i gennemsnit på ca. 8 % i danske malkekvægsbesætninger. SEGES afdeling Kvæg har siden 2007 gennemført kampagnen "Levende kalve", hvor målet er at reducere kalvedødeligheden til 5,5 % i 2018. I starten af dette århundrede var dødeligheden hos kalve knap 10 % for kalve med 1-180 levedage. I 2008 var dette tal faldet til 7,7 %. I slutningen af 2013 lå gennemsnittet for de sidste 12 måneder på 8,9 %, mens det i slutningen af 2015 lå på 8,0 %. Specielt i vinterperioden stiger antallet af kalve, der dør.

Formålet med kampagnen var at kontrollere og vejlede om:

- Opstaldning af kalve
- Pasning af kalve
- Mælketildeling inkl. råmælkstildeling
- Besætningsdiagnoser, inkl. medicinanvendelse

HVORDAN FOREGIK KAMPAGNEN?

Kontrollen omfattede 165 malkekvægsbesætninger, som var udpeget ud fra, at de havde en kalvedødelighed på over 8 %.

Kampagnen havde som udgangspunkt fokus på opstaldning, fodring og management, men samtidig var FVST i dialog med landmanden om medicinforbrug til kalvene. Herunder relevans af besætningsdiagnoser og om dyrlægens anvisning blev fulgt i forbindelse med behandling. I forbindelse med besøget blev der i alle 165 besætninger udfyldt et spørgeskema af den tilsynsførende. Dette omhandlede forskellige områder omkring pasning og opstaldning.

Fødearestyrelsen har i samarbejde med SEGES og Den Danske Dyrlægeforening (DDD) informeret om kontrolkampagnen gennem landbrugsmedierne, på Fødearestyrelsens hjemmeside (www.fvst.dk) og via nyhedsbrev fra DDD. Desuden blev der informeret omkring kampagnen ved et landmandsmøde hovedsageligt for mælkeproducenter, arrangeret af Dyrlægerne Himmerland.

I forbindelse med kampagnen blev der lavet en informationstegnefilm. Denne kom ud sammen med det øvrige materiale.

HVAD VISTE KAMPAGNEN?

I 21 besætninger ud af 165 malkekvægsbesætninger blev der givet sanktioner for overtrædelse af dyrevelfærdsreglerne vedrørende opstaldning af kalve.

De hyppigste overtrædelser omfattede, at kalvene i enkeltbokse ikke kunne se og røre andre kalve. Derudover blev der konstateret problemer med, at kalve over 8 uger blev holdt i enkeltbokse, og med mangelfuld tildeling af vand. Desuden blev arealkrav ikke overholdt i alle besætninger.

KONKLUSION

Kampagnen viste, at der i en del af de besætninger, der har en høj kalvedødelighed er problemer med at overholde reglerne for opstaldning og pasning af kalve.

Samarbejdet med erhvervet i tiden op til kampagnen ser ud til at have haft den ønskede effekt, da mange af de besøgte besætninger kendte til kampagnen.

Der er i kampagnen ikke påvist en direkte sammenhæng mellem kalvedødelighed og manglende regelefterlevelse. Selvom der ikke blev påvist sammenhæng mellem kalvedødelighed og manglende regeloverholdelse, bør det overvejes at gentage kampagnen om to-tre år, hvis kalvedødeligheden stadig ligger højt, idet kampagnen bidrager til at holde fokus på pasning af kalve. I så fald bør de samme parter (erhvervet og dyrlægeforeningen) inddrages i forarbejdet til kampagnen.

Læs den fulde rapport om kampagnen på Fødevarestyrelsens hjemmeside ([www.fvst.dk/Kampagner/Kontrolkampagner/Kontrolkampagner 2015/Veterinærområdet](http://www.fvst.dk/Kampagner/Kontrolkampagner/Kontrolkampagner%202015/Veterinærområdet)).

HALTHED OG KLOVSUNDHED I MALKEKVÆGBESÆTNINGER

Køer med klov- og lemmelidelser skal håndteres korrekt, da de oplever betydelig smerte og lidelse og dermed forringet velfærd. Fødevarestyrelsens kampagne viste, at der i en tilfældig stikprøve af danske malkekvægsbesætninger kunne konstateres mange tydeligt halte køer.

HVAD VAR FORMÅLET MED KAMPAGNEN?

Klov- og lemmelidelser forårsager nedsat produktion og øget dødelighed i danske besætninger med malkekvæg. Køer med sygdomme i klove og lemmer oplever betydelig smerte og lidelse og dermed forringet velfærd. Køer med klov- og lemmelidelser skal derfor håndteres korrekt.

Samtidigt er det nødvendigt med en målrettet indsats fra både besætningsejer og besætningsdyrlægen, hvis sygdommene optræder regelmæssigt eller i stort omfang.

Formålet med kampagnen var derfor:

- At undersøge forekomsten af tydeligt halte køer i de udvalgte besætninger.
- At kontrollere den besætningsansvarliges håndtering af tydeligt halte køer.
- At kontrollere om besætningsdyrlægers rådgivning omfatter evt. forebyggelse af klov- og lemmelidelser.
- At kontrollere om den besætningsansvarlige følger handlingsplanerne på klov- og lemmeområdet.
- At informere om nye regler om klovbeskæring mm., der træder i kraft i 2016.

Fødevarestyrelsen har i samarbejde med Landbrug & Fødevarer og Den Danske Dyrlægeforening haft informeret om kontrolkampagnen i medierne og på Fødevarestyrelsens hjemmeside (www.fvst.dk). Der er tillige afholdt en række møder om kontrolkampagnens indhold med information om reglerne for håndtering af køer med klov-/lemmelidelser.

HVORDAN FOREGIK KAMPAGNEN?

Fødevarestyrelsen gennemførte kampagnen i perioden maj – oktober 2015 i 100 tilfældigt udvalgte malkekvægsbesætninger, som havde mellem 80 og 450 lakterende køer, og som havde en obligatorisk sundhedsrådgivningsaftale. Kontrolbesøgene var uanmeldte.

Ved kampagnekontrollerne foretog Fødevarestyrelsen halt-hedsvurdering af alle malkekøer i besætningerne og vurderede den besætningsansvarliges håndtering, behandling og medicinregistrering af køer med klov- og lemmelidelser.

HVAD VISTE KAMPAGNEN?

I 28 af 100 malkekvægsbesætninger vurderede Fødevarestyrelsen, at dyrevelfærdslovgivningen vedrørende håndtering og pasning af syge og tilskadekomne malkekøer med klov- og lemmelidelser ikke blev overholdt. De halte køer var ikke passende håndteret og om fornødent adskilt i rum med tør og bekvem strøelse. Forekomsten af tydelig halte malkekøer i besætningerne varierede mellem 0 og 9.6 %. Den hyppigste overtrædelse var fund af tydeligt halte malkekøer blandt besætningens øvrige raske køer. Køerne havde skader af flere dages varighed, som enten ikke var håndteret, eller var utilstrækkeligt håndteret fx i form af klovbeskæring, klovforbinding eller pålagt klovsko. Fælles for disse tydeligt halte køer var, at de ikke var blevet isoleret i rum med tør og bekvem strøelse.

KONKLUSION

Kampagnen viste, at der er mange tydeligt halte køer i danske besætninger med malkekvæg.

Halte køer har et særligt behov for blødt og skridsikkert underlag samt adskillelse fra raske dyr. Dette sikrer, at de får aflastning, hvile og tilstrækkeligt med vand og foder uden konkurrence fra raske individer. Halthedsscreeningerne i de kontrollerede besætninger viste også tydeligt, at halte køer har særligt svært ved at bevæge sig på glatte spalte- eller betongulve.

Fødevarestyrelsen tager med baggrund i kampagnen kontakt til Landbrug & Fødevarer, SEGES og Den Danske Dyr lægeforening for at fremlægge erfaringer fra kampagnen. Hensigten er, at give branchen input og samtidig opfor-

dre til, at der fremadrettet gøres tiltag til at sikre en bedre klovsundhed i de danske malkekvægsbesætninger, herunder:

- At sygebokse placeres hensigtsmæssigt med let adgang til malkefaciliteter, så motivationen for at flytte de halte køer væk fra malkekøerne øges.
- At der udvikles eller i større grad implementeres værktøjer, som understøtter den besætningsansvarliges vurdering af, hvornår en halthed er så svær, at den betinger, at koen skal flyttes til sygeboks.
- At der skabes yderligere fokus på betydningen af besætningsdyrlægens rådgivning og opfølgning omkring besætningens problemer med halthed og klovsundhed.

Læs den fulde rapport om kampagnen på Fødevarestyrelsens hjemmeside ([www.fvst.dk/Kampagner/Kontrolkampagner/Kontrolkampagner 2015/Veterinærområdet](http://www.fvst.dk/Kampagner/Kontrolkampagner/Kontrolkampagner%202015/Veterinærområdet)).

DEN DANSKE DYREBESTAND 2015: ANTAL DYR, ANTAL BESÆTNINGER OG ANTAL SLAGTEDE DYR

Tabel 5. Antal dyr og antal besætninger i Danmark i 2015 opdelt på dyreart (Kilde: CHR, Fødevarestyrelsen)

Dyreart	Antal dyr	Antal besætninger
Kvæg	1.560.289	18.002
Svin	13.390.751	8.675
Slagtekyllinger	23.205.380	298
Æglæggende høner	4.969.759	565
Andet fjerkræ	1.394.862	393
Pelsdyr	16.843.214	1.615
Får	142.354	6.861
Geder	20.600	3.071
Heste	170.000	-
Hjortedyr	14.983	514

¹ Fødevarestyrelsens anslåede samlede antal heste.

Tabel 6. Antal slagtede dyr opdelt på dyreart i 2015 (Kilde: Fødevarestyrelsen)

Dyreart	Antal dyr
Kvæg	462.397
Svin	18.851.433
Slagtekyllinger	95.681.399
Andet slagtefjerkræ (gæs, ænder, kalkuner)	164.757

4

TABELLER: VELFÆRDSKONTROL

LÆSEGUIDE TIL TABELLER

På de følgende sider præsenteres 2015-resultaterne af Fødevarestyrelsens velfærdskontrol i besætninger med landbrugsdyr, kontrollen med transport af dyr til slagteri og over samlesteder, kontrollen på slagterier, kontrollen i forbindelse med eksporter, kontrollen med hundepensioner, hundekenneler og hundehandler samt resultater fra politiets vejkontrol.

I dyreartstabellerne for velfærdskontrol i besætninger er overtrædelserne opdelt i seks emner:

- Personale, management og tilsyn
- Staldindretning og pladsforhold
- Bygninger, materialer, rengøring og nærmiljø
- Foder og vand
- Operative indgreb
- Optegnelser og lignende

Inden for hvert emne er overtrædelserne opdelt i kategorier. For eksempel omfatter kategorien "Syge/tilskadekomne dyr får ikke fornøden pleje/behandling" følgende overtrædelser: "Mangler fornøden pleje/behandling", "Isoleret ikke" og "Tilses ikke af en dyrlæge/aflives ikke".

Der kan godt forekomme mere end én type overtrædelse inden for en kategori i en besætning, men den pågældende besætning tæller kun med én gang i opgørelsen over, hvor mange landmænd der ikke har overholdt lovkravene i kategorien. Hvis en landmand f.eks. både har overtrådt kravet om isolering af syge og tilskadekomne dyr og kravet om, at syge og tilskadekomne dyr skal tilses af en dyrlæge eller aflives, vil det altså kun tælle med én gang i opgørelsen for kategorien "Syge/tilskadekomne dyr får ikke fornøden pleje/behandling".

Kontrolresultaterne for transport af kvæg, svin og fjerkræ er opgjort som det antal indskærpelser, påbud og politianmeldelser, der er givet for en række overtrædelser. Overtrædelserne handler f.eks. om, at dyrene ikke var transportegnede, at de ikke havde plads nok i transportvognen, eller at der ikke var nok strøelse i transportvognen.

For de overtrædelser, der har med sygdom og tilskadekomst at gøre, men ikke f.eks. med arealkrav, papirarbejde osv., er resultaterne desuden opgjort som antallet af berørte dyr.

For velfærdskontrollen på slagterier er resultaterne opgjort som antallet af indskærpelser, påbud og politianmeldelser, der er givet for overtrædelser af kravene til indretning af slagterierne, opstaldning af dyrene, personale samt bedøvelses- og aflivningsudstyr.

For politiets vejkontrol er resultaterne opgjort som antal forseelser fordelt på dyrearter og fordelt på danske og udenlandske køretøjer.

Læs mere om metoden for dataopgørelser i Appendiks 2.

OVERSIGT OVER TABELLER MED RESULTATER FRA DYREVELFÆRDSKONTROLLEN 2015

Dyrevelfærdskontrol i besætninger

KVÆG

TABEL 7. KVÆG 2015. Oversigt over antallet af indskærpelser, påbud og politianmeldelser i kvægbesætninger kontrolleret i forbindelse med velfærds-kontrollen i 2015.

SVIN

TABEL 8. SVIN 2015. Oversigt over antallet af indskærpelser, påbud og politianmeldelser i svinebesætninger kontrolleret i forbindelse med velfærds-kontrollen i 2015.

FÅR

TABEL 9. FÅR 2015. Oversigt over antallet af indskærpelser, påbud og politianmeldelser i fårebesætninger kontrolleret i forbindelse med velfærds-kontrollen i 2015.

HESTE

TABEL 10. HESTE 2015. Oversigt over antallet af indskærpelser, påbud og politianmeldelser i besætninger med heste kontrolleret i forbindelse med velfærds-kontrollen i 2015.

HJORTEDYR

TABEL 11. HJORTEDYR 2015. Oversigt over antallet af indskærpelser, påbud og politianmeldelser i besætninger med hjortedyr kontrolleret i forbindelse med velfærds-kontrollen i 2015.

PELSDYR

TABEL 12. PELSDYR 2015. Oversigt over antallet af indskærpelser, påbud og politianmeldelser i pelsdyrbesætninger kontrolleret i forbindelse med velfærds-kontrollen i 2015.

FJERKRÆ

TABEL 13. SLAGTEKYLLINGER 2015. Oversigt over antallet af indskærpelser, påbud og politianmeldelser i slagtekyllingebesætninger kontrolleret i forbindelse med velfærds-kontrollen i 2015.

TABEL 14. TRÆDEPUDESVIDNINGER – SLAGTEKYLLINGER 2015. Oversigt over antallet af indskærpelser, påbud og politianmeldelser i slagtekyllingebesætninger kontrolleret pga. høj forekomst af trædepudesvidninger på slagteriet.

TABEL 15. ÆGLÆGGENDE HØNER I BURE 2015.

Oversigt over antallet af indskærpelser, påbud og politianmeldelser i besætninger med æglæggende høner i bure kontrolleret i forbindelse med velfærds-kontrollen i 2015.

TABEL 16. ÆGLÆGGENDE HØNER I ALTERNATIVE SYSTEMER 2015.

Oversigt over antallet af indskærpelser, påbud og politianmeldelser i besætninger med æglæggende høner i alternative systemer kontrolleret i forbindelse med velfærds-kontrollen i 2015.

TABEL 17. GÆS, ÆNDER OG KALKUNER 2015.

Oversigt over antallet af indskærpelser, påbud og politianmeldelser i besætninger med gæs, ænder og kalkuner kontrolleret i forbindelse med velfærds-kontrollen i 2015.

TABEL 18. FJERVILDT 2015.

Oversigt over antallet af indskærpelser, påbud og politianmeldelser i besætninger med fjervildt kontrolleret i forbindelse med velfærds-kontrollen i 2015.

HUNDE**TABEL 19. HUNDEPENSIONER, HUNDEKENNELER OG HUNDEHANDLER 2015.**

Oversigt over antallet af indskærpelser, påbud, politianmeldelser og inddragede tilladelser for hundepensioner, hundekenneler og hundehandler kontrolleret i forbindelse med velfærds-kontrollen i 2015.

TRANSPORT OG SLAGTERIER**TABEL 20. TRANSPORT TIL SLAGTERI 2015.**

Oversigt over overtrædelser fundet på transportkontrol i forbindelse med kontrollen til slagterier 2015. Fordelt på dyregruppe.

TABEL 21a. TRANSPORT TIL SLAGTERI 2015.

KVÆG. Oversigt over overtrædelser fundet på transportkontrol i forbindelse med kontrollen til slagterier 2015, hvor overtrædelses-årsagen er sygdom/skade.

TABEL 21b. TRANSPORT TIL SLAGTERI 2015.

SVIN. Oversigt over overtrædelser fundet på transportkontrol i forbindelse med kontrollen til slagterier 2015, hvor overtrædelses-årsagen er sygdom/skade.

TABEL 21c. TRANSPORT TIL SLAGTERI 2015.

Oversigt over overtrædelser fundet på transportkontrol i forbindelse med kontrollen til slagterier 2015,

hvor overtrædelses-årsagen ikke er sygdom/skade. Fordelt på dyregruppe og fordelt på overtrædelses-årsag.

TABEL 22. TRANSPORT OVER SAMLESTEDER 2015.

Oversigt over overtrædelser fundet på transportkontrol i forbindelse med kontrollen over samlesteder 2015. Fordelt på dyregruppe.

TABEL 23a. TRANSPORT OVER SAMLESTEDER 2015.

Oversigt over overtrædelser fundet på transportkontrol i forbindelse med kontrollen over samlesteder 2015, hvor overtrædelses-årsagen er sygdom/skade. Fordelt på dyregruppe og på overtrædelses-årsag.

TABEL 23b. TRANSPORT OVER SAMLESTEDER 2015.

Oversigt over overtrædelser fundet på transportkontrol i forbindelse med kontrollen over samlesteder 2015, hvor overtrædelses-årsagen ikke er sygdom/skade. Fordelt på dyregruppe og på overtrædelses-årsag.

TABEL 24. TRANSPORT VED EKSPORTER 2015.

Oversigt over overtrædelser fundet på transportkontrol i forbindelse med kontrollen af transport ved eksporter 2015. Fordelt på dyregruppe og på overtrædelses-årsag.

TABEL 25. TRANSPORTKONTROL PÅ SLAGTERIER 2015.

Oversigt over overtrædelser fundet på transportkontrol i forbindelse med kontrollen på slagterier 2015. Fordelt på dyregruppe.

TABEL 26. VELFÆRDSKONTROL PÅ SLAGTERIER OG SLAGTEHUSE 2015.

Oversigt over overtrædelser fundet på transportkontrol i forbindelse med kontrollen på slagterier 2015, hvor overtrædelses-årsagen er sygdom/skade.

POLITIETS VEJKONTROL

TABEL 27. POLITIETS VEJKONTROL 2015A. Det totale antal forseelser fordelt på dyreart i forbindelse med politiets vejkontrol 2015.

TABEL 28. POLITIETS VEJKONTROL 2015B.

Oversigt over forseelser fordelt på dyreart i forbindelse med politiets vejkontrol 2015.

Tabel 7: Kvæg 2015. Oversigt over antallet af indskærpelser, påbud og politianmeldelser i kvægbesætninger kontrolleret i forbindelse med velfærdskontrollen i 2015.

KALVE

Personale, management og tilsyn	Antal indskærpelser	Antal påbud	Antal politianmeldelser
Dyrene behandles ikke forsvarligt	0	0	1
Dyrene behandles ikke omsorgsfuldt, huses og passes ikke i overensstemmelse med deres behov	0	0	1
Syge/tilskadekomne dyr får ikke fornøden pleje/behandling	2	0	0
Det erhvervsmæssige dyrehold tilses ikke årligt af en dyrlæge	2	0	0

Staldindretning og pladsforhold

Kalve > 8 uger holdes i enkeltboks	7	0	0
Arealkrav for opstaldning af kalve er ikke opfyldt	1	0	0
Kalve i enkeltbokse kan ikke se og røre andre kalve	7	0	0
Alle kalve kan ikke lægge sig, hvile og rejse sig og foretage hudpleje uden besvær	1	0	0

Bygninger, materialer, rengøring og nærmiljø

Der udlægges ikke en passende mængde strøelse til kalve	2	0	0
Lejearealet er ikke bekvemt, rent, tørt og blødt	3	0	0
Rum, materialer og udstyr kan være skadelige, kan have skarpe kanter/spidse fremspring	3	0	0
Udegående dyr kan ikke finde ly og læ	2	0	0
Belysningen i stalden opfylder ikke dyrenes adfærdsmæssige og fysiologiske behov	1	0	1

Foder og vand

Kalve over 2 uger har ikke adgang til tilstrækkelig mængde frisk vand	5	0	0
Alle kalve, der ikke kan fodres ved automater eller efter ædelyst, kan ikke æde samtidig	1	0	0
Udstyr til vanding og fodring kan være skadeligt for dyrene	2	0	0

Fortsat... **Tabel 7: Kvæg 2015.** Oversigt over antallet af indskærpelser, påbud og politianmeldelser i kvægbesætninger kontrolleret i forbindelse med velfærdskontrollen i 2015.

KREATURER

Personale, management og tilsyn	Antal indskærpelser	Antal påbud	Antal politianmeldelser
Dyrene behandles ikke forsvarligt	4	1	2
Dyrene behandles ikke omsorgsfuldt, huses og passes ikke i overensstemmelse med deres behov	15	0	2
Syge/tilskadekomne dyr får ikke fornøden pleje/behandling	6	2	3
Det erhvervsmæssige dyrehold tilses ikke årligt af en dyrlæge	8	0	0
Staldindretning og pladsforhold			
Der mangler sengebåse	4	0	0
Bygninger, materialer, rengøring og nærmiljø			
Materialer der bruges til stalde, bokse og inventar vurderes skadelige for dyrene, og kan ikke rengøres og desinficeres	1	0	0
Rum, materialer og udstyr kan være skadelige, kan have skarpe kanter/spidse fremspring	5	0	0
Stalden og staldinventar holdes ikke ren og hygiejnisk	1	0	0
Belysningen i stalden opfylder ikke dyrenes adfærdsmæssige og fysiologiske behov	0	0	1
Underlaget i hvilearealet i stalde består ikke af tørt og blødt materiale	1	0	0
Udegående dyr kan ikke finde ly og læ	4	0	0
Foder og vand			
Fodring og vanding opfylder ikke fysiologiske og sundhedsmæssige behov	4	0	0
Drikkekaret opfylder ikke kravene	1	0	0
Optegnelser o.lign.			
Optegnelser over medicinsk behandling føres eller opbevares ikke	6	0	0

Tabel 8: Svin 2015. Oversigt over antallet af indskærpelser, påbud og politianmeldelser i svinebesætninger kontrolleret i forbindelse med velfærdskontrollen i 2015.

Personale, management og tilsyn	Antal indskærpelser	Antal påbud	Antal politianmeldelser
Dyrene behandles ikke forsvarligt	3	2	4
Dyrene behandles ikke omsorgsfuldt, huses og passes ikke i overensstemmelse med deres behov	3	2	5
Syge/tilskadekomne dyr får ikke fornøden pleje/behandling	47	4	5
Proceduren omkring aflivning er ikke korrekt	2	0	0
Det erhvervsmæssige dyrehold tilses ikke årligt af en dyrlæge	1	0	0
Dyrene passes ikke af tilstrækkeligt/kvalificeret personale	1	0	0
Der foretages ikke foranstaltninger til hindring af slagsmål	2	0	0
Staldindretning og pladsforhold			
Alle svin kan ikke hvile samt rejse og lægge sig uden besvær	1	0	0
Arealkrav til fravænnings, avlssøer og slagtesvin er ikke opfyldt	6	0	0
Arealkravet til sygestier er ikke opfyldt	2	0	0
Krav til sidelængden i stier med søer er ikke opfyldt (3 meter reglen)	2	0	0
Kravene til opstaldning af smågrise, avls- og slagtesvin er ikke opfyldt	2	0	0
Krav til pladsforhold og lejeareal er ikke opfyldt	9	0	0
Pattegrise kan ikke hvile samtidig på et fast gulv	1	0	0
Bygninger, materialer, rengøring og nærmiljø			
Rum, materialer og udstyr kan være skadelige, have skarpe kanter/spidse fremspring	3	0	0
Gulvene danner ikke et jævnt og stabilt underlag	4	0	0
Der mangler sygestier	7	0	0
Krav til indretning af sygestier er ikke opfyldt	27	1	0
Dyrene har ikke permanent og tilstrækkelig adgang til rodemateriale	48	0	0
Der mangler strøelse på fast/drænet gulv i individuelle/aflastningsstier eller løsdrift til drægtige søer og gylte	4	0	0

Fortsat... **Tabel 8: Svin 2015.** Oversigt over antallet af indskærpelser, påbud og politianmeldelser i svinebesætninger kontrolleret i forbindelse med velfærdskontrollen i 2015.

Bygninger, materialer, rengøring og nærmiljø	Antal indskærpelser	Antal påbud	Antal politianmeldelser
Der er ikke et sammenhængende areal med fast eller drænet gulv og med strøelse til drægtige søer og gylte i aflastningsstier eller løsdrift	2	0	0
En tredjedel af gulvarealet til smågrise, avls- og slagtesvin er ikke fast eller drænet	6	0	0
I stier der alene anvendes til smågrise er halvdelen af gulvarealet ikke fast eller drænet	6	0	0
Staldinventar renses, rengøres og desinficeres ikke regelmæssigt efter behov	1	0	0
Der er ikke etableret overbrusningsanlæg eller tilsvarende	4	0	0
Belysningen i stalden opfylder ikke dyrenes adfærdsmæssige og fysiologiske behov	2	0	0
Der er ikke tilstrækkeligt lys til inspektion	1	0	0
Foder og vand			
Svin over 2 uger har ikke permanent adgang til vand	0	0	1
Alle svin skal fodres mindst én gang dagligt, og have adgang til foder samtidig medmindre de fodres efter ædelyst eller individuelt	0	0	1
Optegnelser o.lign.			
Optegnelser over døde dyr føres eller opbevares ikke	3	0	0
Optegnelser over medicinsk behandling føres eller opbevares ikke	27	0	0

Tabel 9: Får 2015. Oversigt over antallet af indskærpelser, påbud og politianmeldelser i fårebesætninger kontrolleret i forbindelse med velfærdskontrollen i 2015.

Personale, management og tilsyn	Antal indskærpelser	Antal påbud	Antal politianmeldelser
Syge/tilskadedekomne dyr får ikke fornøden pleje/behandling	2	0	0
Det erhvervsmæssige dyrehold tilses ikke årligt af en dyrlæge	3	0	0
Staldindretning og pladsforhold			
Rum og arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses	1	0	0

Tabel 10: Heste 2015. Oversigt over antallet af indskærpelser, påbud og politianmeldelser i besætninger med heste kontrolleret i forbindelse med velfærdskontrollen i 2015.

Personale, management og tilsyn	Antal indskærpelser	Antal påbud	Antal politianmeldelser
Dyrene behandles ikke forsvarligt	1	0	0
Syge og tilskadedekomne heste får ikke fornøden pleje og behandling	1	0	0
Beskæring af hove sker ikke efter behov	2	0	0
Staldindretning og pladsforhold			
Arealkravet til opstaldning af heste er ikke opfyldt	1	0	0
Heste er opstaldet i spiltov	1	0	0
Bygninger, materialer, rengøring og nærmiljø			
Materialer der bruges til stalde, bokse og inventar vurderes skadelige for dyrene, og kan ikke rengøres og desinficeres	1	0	0
Heste, der går ude mere end 12 timer i døgnet om vinteren, har ikke et kraftigt og tæt hårlag, er ikke ved godt huld og har ikke adgang til tørt leje	1	0	0

Tabel 11: Hjortedyr 2015. Oversigt over antallet af indskærpelser, påbud og politianmeldelser i besætninger med hjortedyr kontrolleret i forbindelse med velfærdskontrollen i 2015.

Personale, management og tilsyn	Antal indskærpelser	Antal påbud	Antal politianmeldelser
Det erhvervsmæssige dyrehold tilses ikke årligt af en dyrlæge	1	0	0

Tabel 12: Pelsdyr 2015. Oversigt over antallet af indskærpelser, påbud og politianmeldelser i pelsdyrbesætninger kontrolleret i forbindelse med velfærdskontrollen i 2015.

Personale, management og tilsyn	Antal indskærpelser	Antal påbud	Antal politianmeldelser
Dyrene behandles ikke forsvarligt	1	0	0
Syge/tilskadekomne dyr får ikke fornøden pleje/behandling	1	0	0
Avlstæver huses ikke i hvert andet bur fra medio april og indtil fravæning	3	0	0
Staldindretning og pladsforhold			
Burene er ikke konstrueret således, at ekstrementer og vandspild fjernes	1	0	0
Bygninger, materialer, rengøring og nærmiljø			
Der er ikke permanent adgang til halm og hylde eller rør	7	0	0
Burene holdes ikke tilstrækkelige rene	1	0	0
Der er ikke tilstrækkeligt halm i redekassen	1	0	0

Tabel 13: Slagtekyllinger 2015. Oversigt over antallet af indskærpelser, påbud og politianmeldelser i slagtekyllingebesætninger kontrolleret i forbindelse med velfærdskontrollen i 2015.

Personale, management og tilsyn	Antal indskærpelser	Antal påbud	Antal politianmeldelser
Døde dyr fjernes ikke med det samme fra besætningen	1	0	0
Krav til uddannelse er ikke opfyldt	1	0	0
Staldindretning og pladsforhold			
Den gennemsnitlige maksimalt tilladte belægningsgrad overskrides	10	0	1
Bygninger, materialer, rengøring og nærmiljø			
Det krævede lysprogram overholdes ikke	2	0	0
Lysintensiteten i lysperioder er ikke tilstrækkelig	4	0	0
Der er ikke en passende mængde strøelse, der er løs og tør i overfladen	4	1	0

Tabel 14: Trædepuder 2015*. Oversigt over antallet af indskærpelser, påbud og politianmeldelser i slagtekyllingebesætninger kontrolleret pga. høj forekomst af trædepudesvidninger på slagteriet.

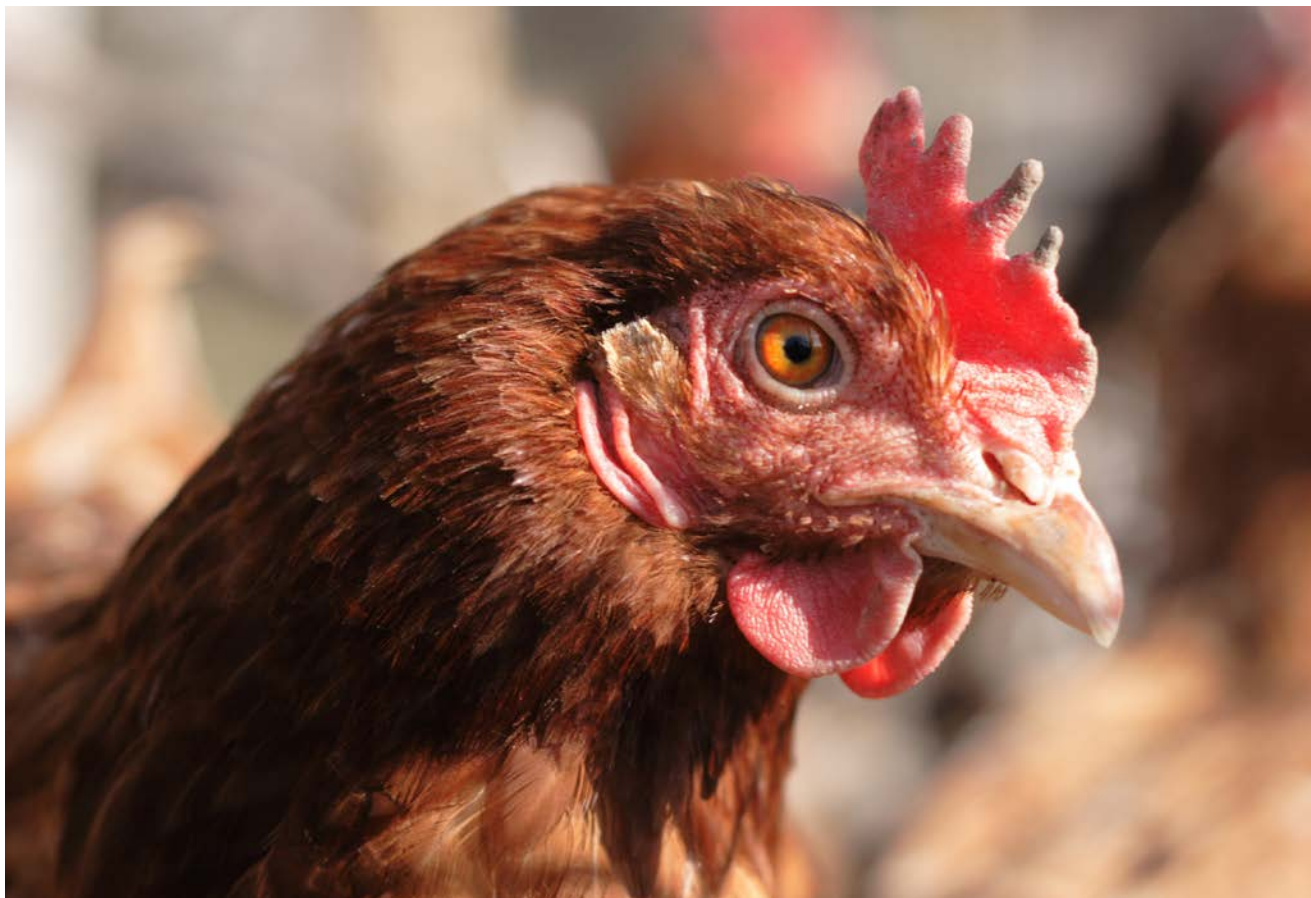
Personale, management og tilsyn	Antal indskærpelser	Antal påbud	Antal politianmeldelser
Påbud om nedsættelse af belægningsgraden	0	1	0
Manglende opfølgning på påbud om at rette utilstrækkelige forhold	0	0	1
For høje trædepudesvidninger	0	1	0

*Opgørelsen er opgjort som antal konkrete kontroller.

I alt 15 besætninger blev kontrolleret i forbindelse med den opfølgende kontrol som følge af for mange trædepudesvidninger.

Tablet 15: Æglæggende høner i bure 2015. Oversigt over antallet af indskærpelser, påbud og politianmeldelser i besætninger med æglæggende høner i bure kontrolleret i forbindelse med velfærdskontrollen i 2015.

Personale, management og tilsyn	Antal indskærpelser	Antal påbud	Antal politianmeldelser
Tilladelse til buranlæg er ikke fornyet	1	0	0

Tabel 16: Æglæggende høner i alternative systemer 2015. Oversigt over antallet af indskærpelser, påbud og politianmeldelser i besætninger med æglæggende høner i alternative systemer kontrolleret i forbindelse med velfærdskontrollen i 2015.

Staldindretning og pladsforhold	Antal indskærpelser	Antal påbud	Antal politianmeldelser
Belægningsgraden er overtrådt	1	0	0
Der er ikke tilstrækkelige udgangsåbninger	2	0	0
Udendørsarealet er ikke tilpasset belægningsgraden og jordens karakter	1	0	0
Udendørsarealet er ikke beskyttet imod rovdyr	1	0	0
Udendørsarealet er ikke forsynet med ly for vejr og vind	1	0	0
Bygninger, materialer, rengøring og nærmiljø			
Høner mangler adgang til strøelse	1	0	0

Tabel 17: Gæs, ænder og kalkuner 2015. Oversigt over antallet af indskærpelser, påbud og politianmeldelser i besætninger med gæs, ænder og kalkuner kontrolleret i forbindelse med velfærdskontrollen i 2015.

Bygninger, materialer, rengøring og nærmiljø	Antal indskærpelser	Antal påbud	Antal politianmeldelser
Det krævede lysprogram overholdes ikke	1	0	0

Tabel 18: Fjervildt. Oversigt over antallet af indskærpelser, påbud og politianmeldelser i besætninger med fjervildt kontrolleret i forbindelse med velfærdskontrollen i 2015.

Personale, management og tilsyn	Antal indskærpelser	Antal påbud	Antal politianmeldelser
Der bruges fjerpilningshæmmende midler	1	0	0

Table 19: Hundepensioner, hundekenneler og hundehandler 2015*. Oversigt over antallet af indskærpelser, påbud, politianmeldelser og inddragede tilladelser for hundepensioner, hundekenneler og hundehandler kontrolleret i forbindelse med velfærdskontrollen i 2015.

Personale, management og tilsyn	Antal indskærpelser	Antal påbud	Antal politianmeldelser	Tilladelse inddraget
Den tilknyttede dyrlæge har ikke foretaget tilstrækkelig mange tilsyn	1	0	0	0
Der kan ikke dokumenteres, at den tilknyttede dyrlæge har foretaget tilsyn	1	0	0	0
Der er ikke tilknyttet en dyrlæge til virksomheden	1	0	0	0
Manglende underretning af kontrolmyndighed	1	0	0	0
Bygninger, maerialer, rengøring og nærmiljø				
Hunde har ikke mulighed for at søge skjul i løbegård	1	0	0	0
Opholdsrum giver ikke mulighed for, at hundene kan søge skjul	1	0	0	0
Der er ingen adgang til løbegård	0	0	0	1
Gulve, vægge, lofter og inventar mv. er ikke af egnede materialer, så rengøring og desinfektion let kan foretages	1	0	0	0
Lokaler og udstyr er ikke tilpasset hundenes fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov	1	0	0	0
Der er ikke en tilstrækkelig lyskilde i opholdsrum	0	0	0	1
Arealkrav til opholdsrum er ikke overholdt	1	0	0	1
Der er ikke noget separat rum, hvor nyankomne syge eller tilskadekomne hunde kan afsondres	1	0	0	0
Der findes ingen syge- eller isolationsboks	0	0	0	1

*I 2015 blev 49 hundehandler, hundekenneler og hundepensioner kontrolleret - og i alt 7 havde en overtrædelse. Ovenfor er de enkelte overtrædelser præsenteret.

Tabel 20: Transport til slagteri 2015. Oversigt over overtrædelser fundet på transportkontrol i forbindelse med kontrollen til slagterier 2015. Fordelt på dyregruppe. I de tilfælde, hvor én transportkontrol fører til forskellige sanktioner på flere kontrolobjekter, tælles kun den alvorligste overtrædelse med i opgørelsen.

	Ingen anmærkninger	Indskærpelse	Politianmeldelse
	Antal kontroller	Antal kontroller	Antal kontroller
Fjerkræ	0	1	0
Kvæg	0	32	46
Svin	39	68	57

Tabel 21a: Transport til slagteri 2015. Kvæg. Oversigt over overtrædelser fundet på transportkontrol i forbindelse med kontrollen til slagterier 2015, hvor overtrædelses-årsagen er sygdom/skade. Der er en tabel pr. dyregruppe og fordelt på overtrædelses-årsag.

	Indskærpelse		Politianmeldelse	
	Antal kontroller	Antal berørte dyr	Antal kontroller	Antal berørte dyr
Dyrene behandles ikke forsvarligt (sygdom/skade)	1	1	3	3
Afmagret og evt. andet	2	2	1	1
Forvoksede klove	2	4	0	0
Halthed	9	9	7	7
Indgroet tænder/horn	3	3	1	1
Knoglebrud	1	1	1	1
Manglende sygetransport	0	0	1	1
Svulst	1	1	0	0
Transport af højdrægtig	0	0	32	32
Transport af nykælver	6	6	0	0
Våde og/eller snavsede dyr	1	12	0	0

Tabel 21b: Transport til slagteri 2015. Svin. Oversigt over overtrædelser fundet på transportkontrol i forbindelse med kontrollen til slagterier 2015, hvor overtrædelses-årsagen er sygdom/skade.

	Ingen anmærkninger		Indskærpelse		Politianmeldelse	
	Antal kontroller	Antal berørte dyr	Antal kontroller	Antal berørte dyr	Antal kontroller	Antal berørte dyr
Brok	0	0	1	1	5	14
Eksem/urinætsning	0	0	3	173	0	0
Forvoksede klove	0	0	0	0	1	1
Halebid	0	0	0	0	1	1
Halthed	0	0	2	5	7	7
Indgroet tænder/horn	0	0	0	0	2	2
Infektion, bylder	0	0	1	1	0	0
Knoglebrud	0	0	0	0	1	1
Prolaps	0	0	1	1	3	3
Skulderrår	0	0	0	0	1	1
Slagmærker	33	138	8	22	22	126
Slagmærker og mærker efter el-støder	1	3	0	0	2	2
Slagmærker og overdreven brug af tatoveringshammer	2	6	1	2	0	0
Svulst	0	0	1	1	0	0
Tatoveringshammer, overdreven brug	0	0	43	81	10	22
Transport af højdrægtig	0	0	0	0	3	3

Tablet 21c: Transport til slagteri 2015. Oversigt over overtrædelser fundet på transportkontrol i forbindelse med kontrollen til slagterier 2015, hvor overtrædelses-årsagen ikke er sygdom/skade. Fordelt på dyregruppe og fordelt på overtrædelses-årsag.

		Indskærpelse
		Antal kontroller
Fjerkræ	Overlæs på køretøj	1
Kvæg	Hove/klove beskæres, behandles, efterses ikke efter behov	1
	Køretøj-Mangler/defekter	1
	Overlæs på køretøj	2
	Transport af uens dyr sammen	2
Svin	Dok-Manglende kompetancebevis	2
	Dok-Manglende kort transportautorisation	1
	Køretøj-Mangler/defekter	2
	Overlæs på køretøj	1
	Transport af uens dyr sammen	1

Tablet 22: Transport over samlesteder 2015. Oversigt over overtrædelser fundet på transportkontrol i forbindelse med kontrollen over samlesteder 2015. Fordelt på dyregruppe.

	Indskærpelse	Politianmeldelse	Påbud eller bøde
	Antal kontroller	Antal kontroller	Antal kontroller
Kvæg	2	0	0
Svin	5	1	3

Tabel 23a: Transport over samlesteder 2015. Oversigt over overtrædelser fundet på transportkontrol i forbindelse med kontrollen over samlesteder 2015, hvor overtrædelses-årsagen er sygdom/skade. Fordelt på dyregruppe og på overtrædelses-årsag.

		Indskærpelse		Politianmeldelse		Påbud eller bøde	
		Antal kontroller	Antal berørte dyr	Antal kontroller	Antal berørte dyr	Antal kontroller	Antal berørte dyr
Kvæg	Dyrene behandles ikke omsorgsfuldt, huses og passes ikke (sygdom/skade)	1	1	0	0	0	0
	Halthed	1	1	0	0	0	0
Svin	Håndtering skader dyret/dyrene	1	1	0	0	0	0
	Knoglebrud under transport	1	1	0	0	0	0
	Skadet under transport	0	0	1	2	0	0
	Sår	0	0	0	0	1	2

Tabel 23b: Transport over samlesteder 2015. Oversigt over overtrædelser fundet på transportkontrol i forbindelse med kontrollen over samlesteder 2015, hvor overtrædelses-årsagen ikke er sygdom/skade. Fordelt på dyregruppe og på overtrædelses-årsag.

		Indskærpelse	Påbud eller bøde
		Antal kontroller	Antal kontroller
Svin	Køretøj-Manglende adgang til drikkevand	2	0
	Køretøj-Mangler/defekter	1	0
	Overlæs på køretøj	2	2

Tabel 24: Transport ved eksporter 2015. Oversigt over overtrædelser fundet på transportkontrol i forbindelse med kontrollen af transport ved eksporter 2015. Fordelt på dyregruppe og på overtrædelses-årsag.

		Indskærpelse	Påbud eller bøde
	Lidelse Aarsag	Antal kontroller	Antal kontroller
Svin	Arealkrav er ikke overholdt	0	1
	Køretøj-Mangelfuld ventilation	0	1
	Overlæs på køretøj	2	0

Tabel 25: Velfærdskontrol på slagterier og slagtehuse 2015. Det totale antal indskærpelser, påbud eller bøde og politianmeldelser på slagterier og slagtehuse i 2015

	Indskærpelse	Påbud eller bøde	Politianmeldelse
	Antal kontroller	Antal kontroller	Antal kontroller
Fjerkræ	1	0	1
Kvæg	10	0	3
Små drøvtyggere	1	0	0
Svin	7	1	12

Tablet 26: Velfærdskontrol på slagterier og slagtehus 2015. Oversigt over overtrædelser på slagterier og slagtehus i 2015, der medførte indskærpelse, påbud, bøde eller politianmeldelse.

Dyreart	Overtrædelse	Indskærpelse	Påbud eller bøde	Politianmeldelse
Fjerkræ	Manglende stikning og afblødning	1	0	1
Kvæg	Procedure for bedøvelse/afgivning er ikke korrekt	1	0	1
	Dyrene behandles ikke forsvarligt	2	0	0
	Hårdhændet behandling	1	0	0
	Manglende vurdering af velfærds-situationen ved dyrenes ankomst til slagteri	1	0	0
	Manglende/utilstrækkelig egenkontrol eller overvågningsprocedure	1	0	0
	Opstaldning - ikke tilstrækkelig plads pr. dyr	1	0	0
	Opstaldning - manglende malkning	0	0	2
	Overdreven brug af elstøder	1	0	0
	Utilstrækkelig bedøvelse	3	0	0
	Svin	Dyrene behandles ikke forsvarligt	1	0
Hårdhændet behandling		1	0	1
Manglende stikning og afblødning		3	0	9
Manglende/utilstrækkelig egenkontrol eller overvågningsprocedure		2	1	0
Opstaldning – manglende vanding		1	0	1
Overdreven brug af elstøder		0	0	1

Tabel 27: Politiets vejkontrol 2015A. Det totale antal forseelser fordelt på dyreart i forbindelse med politiets vejkontrol 2015.

Dansk registrerede køretøjer	Antal dyr	Antal transporter	Antal transporter med forseelser
Kvæg	1675	130	18
Svin	73756	364	37
Heste	221	120	24
Får	157	16	0
Geder	6	2	0
Fjerkræ	28917	7	1
Hunde	0	1	0
Fisk	66577	12	3
Total	171309	652	83

Udenlandsk registrerede køretøjer	Antal dyr	Antal transporter	Antal transporter med forseelser
Kvæg	859	12	1
Svin	82611	154	33
Heste	51	22	12
Fjerkræ	400	2	0
Fisk	4400	4	0
Total	88321	194	46

Tabel 28: Politiets vejkontrol 2015B. Oversigt over forseelser fordelt på dyreart i forbindelse med politiets vejkontrol 2015.

Forseelse	Antal forseelser dansk registrerede køretøjer	Antal forseelser udenlandsk registrerede køretøjer
Svin		
Manglende gulvareal	3	12
Autorisation ikke medbragt	2	0
Autorisation ikke udstedt	3	0
Kompetencebevis ikke erhvervet	2	1
Kompetencebevis ikke medbragt	2	0
Ulovlig transport over 8 timer	0	1
Uforsvarlig behandling m.fl.	5	2
Manglende overdækning af transportmidler uden fast tag	1	0
Manglende oplysninger ved transportdokumenter	2	0
Ventilationssystem - temperaturforhold	0	1
Ikke egnet til den påtænkte transport	1	0
Uegnet til transport på grund af tilskadekomst	1	0
Nyfødte pattedyr, hvis navlestrang ikke er helet og derfor uegnet til transport	1	0
Utilstrækkelig indvendig højde ved svinetransport	0	1
Manglende sikkerhedsbarriere ved af- og pålæsning	0	1
Erklæring ikke medbragt	1	1
Godkendelseserklæring ikke medbragt	1	0
Manglende vedligeholdt køretøj med risiko for tilskadekomne dyr	4	2
Manglende beskyttelse mod barske vejrforhold	1	0
Ikke skridsikkert gulv i transportmidlet	1	1
Manglende begrænsning til udslip af urin og ekskrementer	5	0
Manglende ventilation og manglende indvendig højde	1	1
Manglende mærkning af køretøj	1	0

Fortsat... **Tabel 28: Politiets vejkontrol 2015B.** Oversigt over forseelser fordelt på dyreart i forbindelse med politiets vejkontrol 2015.

Forseelse	Antal forseelser dansk registrerede køretøjer	Antal forseelser udenlandsk registrerede køretøjer
Svin		
Dyr af forskellig art, køn, størrelse m.v. ikke holdt adskilt	1	0
Ikke fastgjort godt i transport sammen med dyr	1	0
Manglende adgang til vand ved transport af svin	5	17
Vansforsyningsanlæg - ikke funktionsdygtigt	1	4
Vandings- og fodringshyppighed, transporttid og hvileperioder	0	1
Manglende rengøring af køretøj	3	0
Manglende strøelse	5	0
Kvæg		
Autorisation ikke udstedt	1	0
Autorisation ikke medbragt	1	0
Kompetencebevis ikke medbragt	2	0
Uforsvarlig behandling m.fl.	2	0
Ikke fået foretaget godkendelse af transportmidler	1	0
Manglende rengøring af køretøj	5	0
Manglende strøelse	1	0
Ikke egnet til den påtænkte transport	2	0
Uegnet til transport på grund af tilskadekomst	1	0
Manglende vedligeholdt køretøj med risiko for tilskadekomne dyr	4	0
Manglende ventilation og manglende indvendig højde	4	1
Ukorrekt opbinding af dyr	1	0
Nyfødte pattedyr, hvis navlestreng ikke er helet og derfor uegnet til transport	1	0
Godkendelseserklæring ikke medbragt	1	0

Fortsat... **Tabel 28: Politiets vejkontrol 2015B.** Oversigt over forseelser fordelt på dyreart i forbindelse med politiets vejkontrol 2015.

Forseelse	Antal forseelser dansk registrerede køretøjer	Antal forseelser udenlandsk registrerede køretøjer
Heste		
Autorisation ikke medbragt	1	4
Autorisation ikke udstedt	9	4
Manglende identifikationsdokument (dyrepas)	3	0
Kompetencebevis ikke erhvervet	3	5
Kompetencebevis ikke medbragt	1	2
Erklæring ikke medbragt	0	4
Manglende oplysninger ved transportdokumenter	8	7
Uforsvarlig behandling m.fl.	2	1
Godkendelseserklæring ikke medbragt	6	0
Ikke fået foretaget godkendelse af transportmidler	6	1
Manglende rengøring af køretøj	4	0
Heste ikke anbragt i individuelle båse	1	0
Manglende strøelse	1	0
Ikke egnet til den påtænkte transport	1	0
Uegnet til transport på grund af tilskadekomst	0	1
Manglende vedligeholdt køretøj med risiko for tilskadekomne dyr	0	1
Manglende ventilation og manglende indvendig højde	1	0
Ikke fastgjort gods i transport sammen med dyr	1	0
Manglende mærkning af køretøj	3	2
Køretøjet er ikke godkendt til lange transporter	2	1
Manglende sundhedscertifikat ved international transport	1	4

Fortsat... **Tabel 28: Politiets vejkontrol 2015B.** Oversigt over forseelser fordelt på dyreart i forbindelse med politiets vejkontrol 2015.

Forseelse	Antal forseelser dansk registrerede køretøjer	Antal forseelser udenlandsk registrerede køretøjer
Får		
Autorisation ikke udstedt	1	0
Fjerkræ		
Ikke egnet til den påtænkte transport	1	0
Uegnet til transport på grund af tilskadekomst	1	0
Uforsvarlig behandling m.fl.	1	0
Fisk		
Autorisation ikke udstedt	1	0
Manglende mærkning af køretøj	1	0
Manglende oplysninger ved transportdokumenter	2	0

APPENDIKS 1

Væsentlige bestemmelser på dyrevelfærdsområdet i forbindelse med Fødevarestyrelsens kontrol

GENERELT, FLERE DYREARTER

- Lovbekendtgørelse nr. 1150 af 12. september 2015 af dyreværnsloven (Dyreværnsloven).
- Bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr.
- Bekendtgørelse nr. 1462 af 7. december 2015 om halekupering og kastration af dyr.
- Bekendtgørelse nr. 828 af 7. november 1997 om afhorning af dyr.
- Bekendtgørelse nr. 511 af 23. april 2015 om Fødevarestyrelsens opgaver og beføjelser.
- Bekendtgørelse nr. 607 af 25. juni 2009 om forbud mod brug af visse aggregater, halsbånd m.v. til dyr.
- Bekendtgørelse nr. 1464 af 7. december 2015 om egenkontrol med dyrevelfærd.
- Lovbekendtgørelse nr. 466 af 15. maj 2014 af lov om hold af dyr.

BESÆTNINGER, SPECIFIKKE BESTEMMELSER

SVIN

- Lovbekendtgørelse nr. 77 af 21. januar 2015 af lov om indendørs hold af gylte, goldsøer og drægtige søer.
- Lovbekendtgørelse nr. 465 af 15. maj 2014 af lov om indendørs hold af smågrise, avls- og slagtesvin.
- Lovbekendtgørelse nr. 1148 af 12. september 2015 af lov om uden-dørs hold af svin.
- Bekendtgørelse nr. 17 af 7. januar 2016 om beskyttelse af svin.
- Bekendtgørelse nr. 33 af 11. januar 2016 om sundhedsrådgivningsaftaler for svinebesætninger.

KVÆG

- Lovbekendtgørelse nr. 470 af 15. maj 2014 af lov om hold af malkekvæg og afkom af malkekvæg, med senere ændringer.
- Bekendtgørelse nr. 498 af 30. maj 2016 om hold af malkekvæg og afkom af malkekvæg.
- Bekendtgørelse nr. 35 af 11. januar 2016 om beskyttelse af kalve.
- Bekendtgørelse nr. 34 af 11. januar 2016 om sundhedsrådgivningsaftaler for kvægbesætninger.

HESTE

- Lovbekendtgørelse nr. 472 af 15. maj 2014 af lov om hold af heste
- Bekendtgørelse nr. 1016 af 21. oktober 2008 om loftshøjden i hestestalde.
- Bekendtgørelse nr. 1005 af 9. oktober 2008 om udegående heste.
- Bekendtgørelse nr. 125 af 2. februar 2010 om forbud mod brændemærkning af heste.

PELSDYR

- Bekendtgørelse nr. 1553 af 11. december 2015 om beskyttelse af pelsdyr.
- Bekendtgørelse nr. 265 af 28. marts 2006 om husning af mink og hegning af minkfarme
- Bekendtgørelse nr. 1422 af 3. december 2015 om opdræt af ræve.
- Lovbekendtgørelse nr. 469 af 15. maj 2014 om forbud mod hold af ræve.
- Bekendtgørelse nr. 45 af 11. januar 2016 om obligatorisk sundhedsrådgivning i minkfarme.
- Bekendtgørelse nr. 1510 af 10. december 2015 om uddannelse m.v. af personer, der er beskæftiget i minkfarme, samt uddannelse af personer, der fører direkte tilsyn med aflivning af pelsdyr i pelsdyrfarme.

ÆGLÆGGENDE HØNER

- Bekendtgørelse nr. 32 af 11. januar 2016 om beskyttelse af æglæg-
gende høner.

SLAGTEKYLLINGER

- Lovbekendtgørelse nr. 468 af 15. maj 2014 af lov om hold af slag-
tekyllinger.
- Bekendtgørelse nr. 1591 af 11. december 2015 om hold af slagtekyllinger og rugeægsproduktion.
- Bekendtgørelse nr. 245 af 16. marts 2010 om uddannelse og kvalifikation ved hold af slagtekyllinger.

SLAGTEKALKUNER

- Lovbekendtgørelse nr. 476 af 15. maj 2014 af lov om hold af slagte-
tekalkuner.
- Bekendtgørelse nr. 658 af 11. juni 2011 om hold af slagtekalkuner.

VISSE DYREARTER

- Bekendtgørelse nr. 1496 af 10. december 2015 om opdræt af fjer-
vildt.
- Bekendtgørelse nr. 1497 af 10. december 2015 om opdræt af hjor-
tedyr.
- Bekendtgørelse nr. 1509 af 10. december 2015 om opdræt af strud-
sefugle.
- Bekendtgørelse nr. 517 af 19. juni 1997 om tilladelse til opdræt af
visse dyrearter.
- Bekendtgørelse nr. 1196 af 10. december 2008 om anerkendelse
af erhvervs-mæssige kvalifikationer inden for opdræt af henholdsvis
ræve, fjervildt, hjortedyr og strudsefugle.
- Bekendtgørelse nr. 1498 af 10. december 2015 om forbud mod
opdræt af harer i anlæg.

TRANSPORT AF DYR

- Rådets forordning (EF) nr.1/2005 af 22. december 2004 om be-
skyttelse af dyr under transport og dermed forbundne aktiviteter
(Transportforordningen).
- Bekendtgørelse nr. 1729 af 21. december 2006 om beskyttelse af
dyr under transport, med senere ændringer.
- Bekendtgørelse nr. 21 af 7. januar 2016 om beskyttelse af dyr på
samlesteder og andre samlinger af dyr.
- Bekendtgørelse nr. 1471 af 8. december 2015 om uddannelse i
transport af dyr.
- Vejledning nr. 145 af 21. december 2006 om Rådets forordning
(EF) nr. 1/2005 af 22. december 2004 om beskyttelse af dyr under
transport og dermed forbundne aktiviteter m.v.

SLAGNING OG AFLIVNING

- Rådets forordning (EF) nr. 1099/2009 af 24. september 2009 om
beskyttelse af dyr på aflivningstidspunktet (Aflivningsforordning-
gen).
- Bekendtgørelse nr. 135 af 14. februar 2014 om slagtning og afliv-
ning af dyr.
- Lovbekendtgørelse nr. 258 af 8. marts 2013 af lov om forbud mod
slagtning og aflivning af drægtige produktionsdyr og heste i den
sidste tiendedel af drægtighedsperioden.
- Bekendtgørelse nr. 1424 af 3. december 2015 om uddannelse af
personer der beskæftiger sig med aflivning af dyr og dermed for-
bundne aktiviteter på slagteri.
- Bekendtgørelse nr. 1510 af 10. december 2015 om uddannelse m.v.
af personer, der er beskæftiget i minkfarme, samt uddannelse af
personer, der fører direkte tilsyn med aflivning af pelsdyr i pelsdyr-
farme.

APPENDIKS 2

Metode for dataopgørelser

Opgørelserne i tabellerne er fremkommet ved udtræk af data registeret på kontrollen foretaget af Fødevarestyrelsen og politiet. Det skal bemærkes, at data kan ændre sig over tid, idet der efterfølgende kan foretages rettelser på grund af indtastningsfejl, forsinkede opdateringer, nye afgørelser mv.

BESÆTNINGSKONTROL

I dyreartstabellerne for velfærdskontrollen i besætninger er sammentællingen af kontroller opgjort pr. ejendom (CHR-nr.) inden for dyreartsgruppe. Der kan kontrolleres flere besætninger på den samme ejendom med samme dyreartsgruppe, hvilket opgøres som én kontrol.

Når der kontrolleres flere besætninger med samme dyreartsgruppe på en ejendom, kan det ske, at der i begge besætninger er overtrådt samme kategori, eksempelvis kategorien "Dyrene behandles ikke forsvarligt". Disse to overtrædelser vil tælle som én overtrædelse, da der tælles pr. ejendom. I de tilfælde, hvor der i den ene besætning er givet en politianmeldelse i den pågældende kategori, og i den anden besætning – på samme ejendom – er givet en indskærpelse, tælles de hver for sig under de respektive sanktionstyper.

TRANSPORT

I tabellerne med kontrolresultater for transport er tabellerne opgjort pr. transportkontrol. Overtrædelser fundet på

en enkelt transportkontrol af levende dyr kan have flere implicerede parter, eksempelvis transportør, besætningsejer og chauffør. De modtager alle en kontrolrapport vedrørende den samme transport, men det tælles kun som én transportkontrol. De implicerede parter kan endvidere i nogle tilfælde modtage forskellige sanktioner for den samme overtrædelse. I disse situationer er sanktionen for den pågældende transport kun talt med én gang, og er der givet en indskærpelse og en politianmeldelse til hhv. transportør og besætningsejer for overtrædelser vedrørende de samme dyr, tælles det som én politianmeldelse.

SLAGTERIER

For velfærdskontrollen på slagterier er resultaterne opgjort som antallet af indskærpelser, påbud og politianmeldelser, der er givet for overtrædelser af kravene til indretning af slagterierne, opstaldning af dyrene, personale samt bedøvelses- og aflivningsudstyr.

Fødevarestyrelsen
Stationsparken 31-33
2600 Glostrup
Tlf.: 72 27 69 00
fvst.dk/kontakt
www.fvst.dk

KORT OM VIDENCENTER FOR DYREVELFÆRD (ViD)

ViD's formål er at bidrage til forbedring af dyrevelfærden i Danmark ved at:

- Formidle viden om dyrevelfærd til sine interessenter
- Iværksætte projekter på identificerede problemområder inden for dyrevelfærd
- Skabe netværk med nordiske og europæiske lande

ViD er et samarbejde mellem:

- Fødevarestyrelsen
- Miljø- og Fødevareministeriet
- Københavns Universitet
- Aarhus Universitet